500 KURUŞ
YIL 6 SAYI 1854

CUMA 14 EYLÜL 1979

EKONOMİ Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Senatör adayı Beria Onger ilerici adaylara seçim kampanyasında eylembirliği çağrısı yaptı

İstanbul, (Politika) — İstanbul Bağımsız Senatör adayı Bakiye Beria Onger, İstanbul'da seçime katılan TİP'li, TSİP'li ve ilerici bağımsız adaylarla CHP'li yurtsever adaylara, seçim kampanyası sırasında eylem birliği çağrısı yaptı.

Bakiye Beria Onger, bu adaylara ve partilere gönderdiği çağrı mektubunda seçimlerin ilerici sosyalist adaylar için salt bir oy toplama sorunu olmadığına dikkati çekti ve seçim kampanyasının emperyalizme, faşizme, şovenizme, gericiliğe karşı tüm ilerici güçlerin eylem birliğinin somutlanması gereği üzerinde durdu. TİP'li, TSİP'li sosyalist adaylarla, diğer ilerici bağımsız adaylarla ve CHP'li yurtsever adaylarla geniş yığın eylemleri örgütlenmesini öneren Bakiye Beria Onger'in çağrı mektubu aynen şöyle:

«Seçim kampanyası başlıyor. Seçimler ilerici, sosyalist adaylar için salt bir «oy toplama» sorunu olmasa gerek. Kampanya boyunca antifaşist savaşımın bayrağını yükseltmek, emperyalizme, gericiliğe yığın çıkışları ile karşı durmak ve seçim kampanyasını demokrasi güçlerinin eylem birliğinin somutlandığı bir kampanyaya dönüştürmek de birinci görevlerimiz arasında.

14 Ekim seçimlerine ilericilerin, demokratların, sosyalistlerin ve komünistlerin cephe ve eylem birliğini sağlayamadan «aday listelerinde» somutlayamadan giriyoruz. Soldaki partiler ve siyasal çizgiler ayrı ayrı adaylarla katılıyor seçime.

Ben de bu adaylardan biriyim.

(Dev Sa. 7. Sü. 4'de)

Milli Güvenlik Kurulu bugün İstanbul'da toplanıyor

Haber Merkezi — Milli Güvenlik Kurulu bugün İstanbul'da olağanüstü toplanacak. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün başkanlığında toplanacak olan Milli Güvenlik Kurulunda görüşülecek olan konuların başında seçim ortamına girilmesi, «bölücülük» ve özellikle son günlerde Adana'da yoğunlaştırılan terör olaylarının geldiği bildiriliyor.

TÜRKİYE'NİN DIŞ POLİTİKASI İLE İLGİLİ
TARABYA'DAKİ TOPLANTIYA CIA AJANLARI DA KATILDI

ABD ve OECD "Etkin hükümet" için eyleme geçti

- Anayasa Mahkemesi eski Başkanı ve Sivas CHP Senatörü Muhittin Taylan, «Bunalımların çözüm yolu Anayasa ve siyasal yöntem değişikliği değildir» dedi

Haber Merkezi — AP Meclis Grup Başkanvekili Turgut Toker, partisinin partilerarası uzlaşmayı sürekli kılabilmek için Anayasa değişikliği gerektiğini öne sürerken, İstanbul'da Tarabya Oteli'nde ABD Savunma Enstitüsü ile Boğaziçi Üniversitesi'nde OECD tarafından düzenlenen toplantılarda da Anayasa ve Dördüncü Beş Yıllık Planda değişiklik yapılması ile «Türkiye'de Etkin Hükümet» konusu ele alındı.

AP Grup Başkanvekili Turgut Toker Anayasa değişikliği için partilerarası bir komisyon kurulmasını önerirken, Anayasa Mahkemesi eski Başkanı ve Sivas CHP Senatörü Muhittin Taylan bunalımın çözüm yolunun Anayasa ve siyasal yöntem değişikliği olmadığını söyledi.

ABD VE OECD SAHNEDE

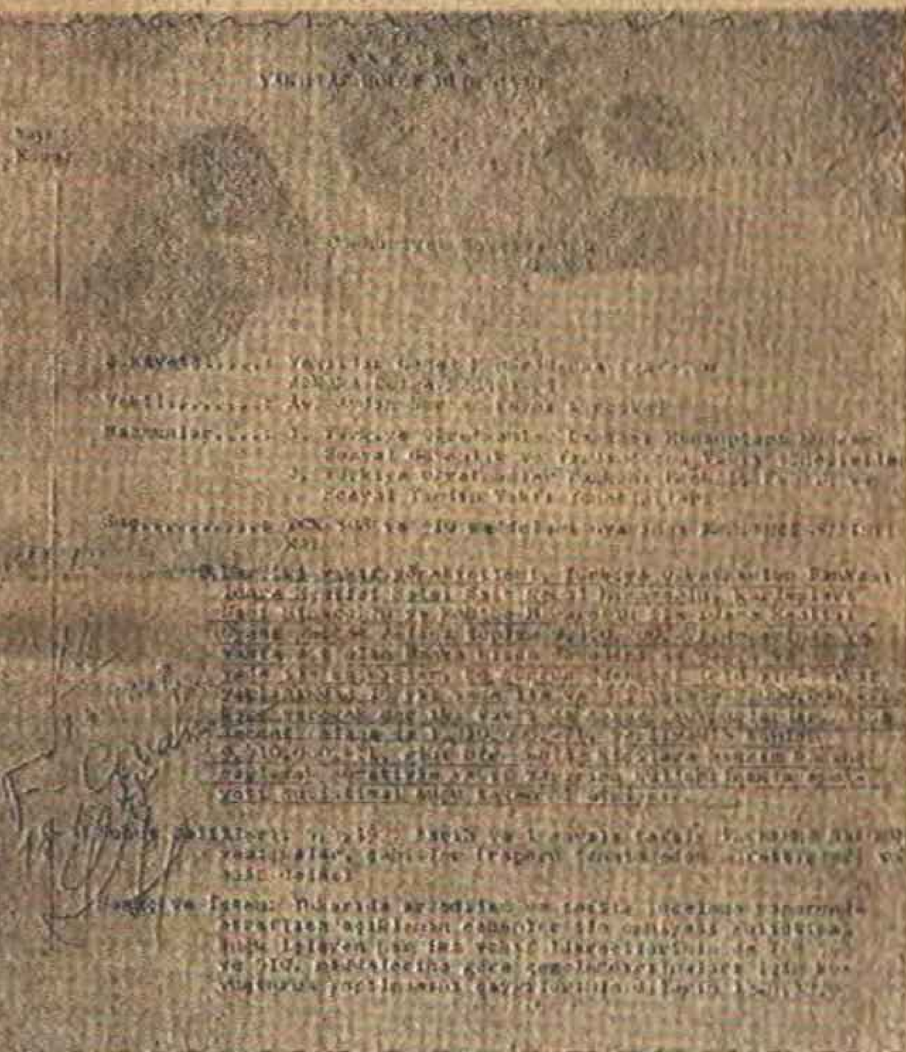
ASKA Ajansının haberine göre çeşitli yabancı kuruluşlar tarafından Türkiye'de, devlet yönetimi ve dış politika örgütlenmesini konu olan değişiklikler ile «etkin ve istikrarlı hükümet» formüllerinin yoğun olarak tartışıldığı bir sırada yapılması dikkati çekiyor.

Merkezi ABD'de bulunan, Avrupa ve Yakın Doğu için Amerikan Savunma Enstitüsü adlı kuruluşça Tarabya Oteli'nde düzenlenen toplantıda Türkiye'nin dış politikası tartışıldı. Üç gün süren toplantıda, Türkiye'nin özellikle NATO üyesi olarak Ortadoğu'da izlemesi gerekli politikalar konuşuldu.

Tarabya Oteli'ndeki bu toplantı önceki gün sona ererken, Boğaziçi Üniversitesi'nde yeni bir toplantı başladı. Kısa adı OECD olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nce düzenlenen bu toplantıda da, «Devlet yönetiminin güçlü kılınması» üzerinde duruluyor.

Öteyandan, OECD Genel Sekreteri Emile Van Lennep Antalya'da Türkiye'nin orta dönemde izleyeceği ekonomi politikaları konusundaki girişimlerini sürdürüyor. Önümüzdeki günlerde, Paris'de Türkiye ve OECD uzmanlarının başlatacağı teknik çalışmalara esas olacak bu girişimlerin dördüncü plan'ın değiştirilmesi amacına yönelik olduğu bildiriliyor.

(Dev. Sa. 7. Sü. 2'de)

Vakıflar Genel Müdürlüğü adına Ankara Bölge Müdürlüğü tarafından Cumhuriyet Savcılığı'na yapılan başvuruda, TÖBANK yöneticilerinin, yardım sandığının parasıyla, banka hisselerini nasıl ele geçirdikleri anlatıldı. Cumhuriyet Savcılığına yapılan başvurunun fotokopisi görülüyor.

TÖBANK yardım sandığının paralarıyla ele geçirildi

- TÖBANK Emekli Sandığı'na ait 9 milyon liralık hisse senedi, bankanın İdare Meclisi Başkanı olan SBF Ticaret Hukuku Profesörü Sait Kemal Mimaroğlu ve iki kardeşi ile yine İdare Meclisi üyesi Necdet Aslan'a usulsüz olarak satılmış
- Her iki sandık yöneticileri de TCK'nın 508 ve 510. maddeleri uyarınca banka yöneticilerine haksız çıkar sağlamaktan yargılanıyorlar

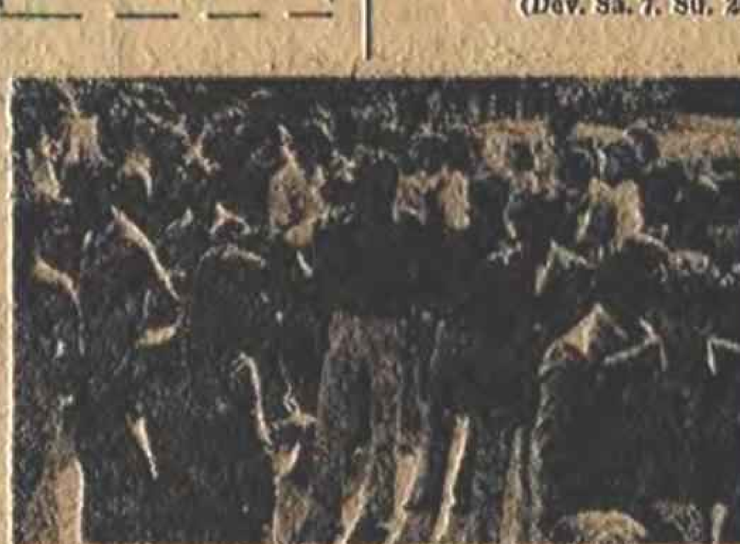
İstanbul, (Politika) — Türkiye Öğretmenler Bankası yöneticilerinin ceplerinden tek kuruş ödemeden, bankaya ait hisseleri yardım sandığının parasıyla ele geçirdikleri ortaya çıktı. Olayla ilgili olarak Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve ve Ticaret Bakanlığı müfettişleri ortak bir rapor hazırladılar. Ankara Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Emekli Sandığı ile Munzam Sandık yöneticileri hakkında bu olayla ilgili olarak inceleme raporuyla birlikte Cumhuriyet Savcılığına başvurdu ve her iki sandık yöneticilerinin de, TÖBANK yöneticilerine haksız kazanç sağlamaları nedeniyle Ankara'da yargılanmalarına başlandı.

Sosyal Güvenlik Bakanlığı Baş Hesap Uzmanı Zekai Pişkin ve Ticaret Bakanlığı Başmüfettişi Yılmaz Ulusoy tarafından hazırlanan inceleme raporunda, TÖBANK Emekli Sandığından çeşitli tarihlerde bankanın İdare Meclisi Başkanı Sait Kemal Mimaroğlu'na 6 milyon 70 bin 200 liralık İdare Meclisi üyesi Necdet Aslan'a 1 milyon 800 bin liralık, İdare Meclisi Başkanının kardeşleri olan Naci Mimaroğlu'na 1 milyon ve Muhibe Mimaroğlu'na da 500 bin liralık usulsüz hisse senedi satıldığını saptadılar. Bu hisse senetle-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Bir bilim adamının! çiftliği: Töbank
Mehmet BARAK'ın yazı dizisi
Bugün 5. Sayfada

- Zehirlenen işçilerden bir grup...

TÖBANK'TA zehirlenen işçiler gözaltına alındı

İstanbul (Politika) — TÖBANK'ta yedikleri öğle yemeğinden zehirlenen işçiler hastaneye gidince, bankanın tüm şubelerinde kasalar kapandı ve tüm parasal işlemler durdu. Bu arada hastaneden taburcu edilen işçilerden bir kısmı polis tarafından gözaltına alındı.

TÖBANK'ın İstanbul'daki şubelerinde çalışmakta olan işçiler, yedikleri öğle yemeğinden zehirlendiklerini belirterek bankanın anlaşmalı olduğu Amiral Bristol Hastanesi'ne gittiler. İşçilerin hastaneye gittiği sırada TÖBANK'ın tüm şubelerinin bomboş olduğu ve kasaların kapa-

(Devamı Sa. 7, Sü 8'de)

Demirel Seydişehir'de «Bozkurtlar geliyor» sloganlarıyla karşılandı

- Ortakaraören'de olaylar çıktı, bir genç MHP ve AP yanlılarınca kıyasıya dövüldü

SEYDİŞEHİR, (A.A.) — 14 Ekim seçimleri nedeniyle çıktığı seçim gezisinin ikinci günü Konya ilçelerini dolaşmaya devam eden AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, Seydişehir'de «Bozkurtlar geliyor», «Milliyetçi Türkiye» sloganlarıyla karşılandı.

Demirel'in konvoyunda bulunanlar ile Ortakaraören kasabasında konuşmadan önce, slogan yüzünden kavga çıktı ve bir genç feci şekilde dövüldü. Dövülen genç daha sonra jandarma tarafından gözaltına alındı.

ORTAKARAÖREN'DE OLAY

Ortakaraören kasabasına konuşma yapmak üzere gelindiğinde, AP konvoyunda bulunan bazı kişiler «Komünistler Moskova» diye slogan attılar. Bu slogana, konuşma alanının ortasındaki ağaçların dibinde oturmakta olan bir grup genç, «Amerikan uşakları» sloganı ile karşılık verdiler. Aynı anda, AP konvoyunda bulunan bazı kişiler ile AP'nin ikinci seçim otobüsünde bulunan parti görevlilerinin koruma polisleriyle birlikte «Amerikan uşakları» diye bağıran gruba cop'larla ve ellerindeki tüfeklerin dipçikleriyle hücum ettikleri görüldü. Bu sırada, isimleri saptanamayan bazı parlamenterlerde sandalye ile aynı guruptaki gençleri tartaklamak istediler. Bu arada bir genç MHP ve AP yanlılarınca kıyasıya dövüldü. Dövülen genç daha sonra Dev. Sa. 7. Sü. 1'de

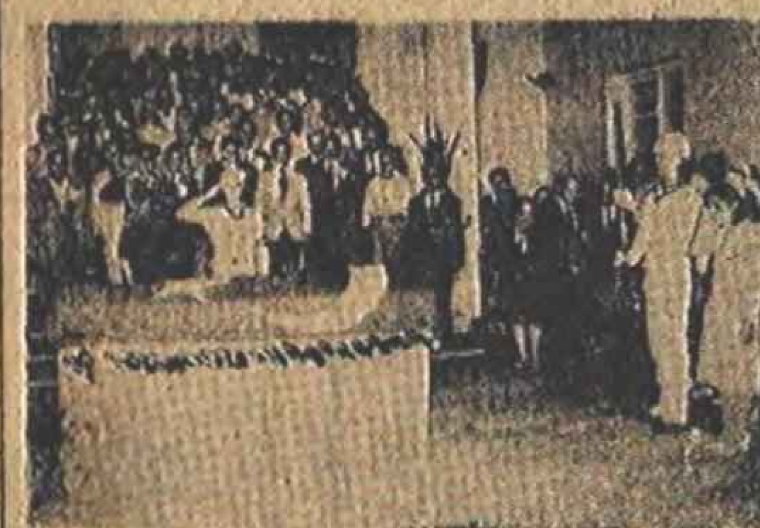
Mahkeme, 3 sendika yöneticisinin DİSK'ten ihracını kaldırdı

- Mahkeme tarafından ihraç kararları kaldırılan Maden-İş, BANK-SEN ve BAYSEN yöneticileri DİSK toplantısına katılma hakkını kazandılar

İstanbul, (Politika) — Maden-İş, Bank-Sen, Baysen Sendikalarının Genel Başkan ve Yürütme Kurulu üyeleri hakkında DİSK Onur Kurulunun verdiği ihraç kararları mahkeme tarafından kaldırıldı. DİSK Onur Kurulunun 20 Şubat 1979 tarihinden geçerli olmak üzere Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler, Bank-Sen Genel Başkanı Metin Denizmen ve Bay-Sen Genel Başkanı Cevat Özhasırcı ile bu sendikaların yürütme kurulu üyeleri hakkında almış olduğu DİSK üyeliğinden birer yıl süre ile ihraç kararları dün Bakırköy 6. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından kaldırıldı.

Mahkeme kararında, Onur Kurulu kararlarının DİSK Genel Kuruluna başvurulmadan uygulanmaya konmasını usul ve yasaya aykırı bulduğu da belirtildi.

Bu durumda DİSK Onur Kurulunun ihraç kararlarına itiraz ederek mahkemeye başvuran Maden-İş, Bank-Sen ve Bay-Sen Sendikaları yöneticileri mahkemede itiraz gerekçelerinin haklı bulunmasıyla DİSK toplantılarına katılmaya hak kazanmış bulunuyorlar.

Adana'da öldürülen Profesör Ünsal için yapılan cenaze töreni.

Profesör Ünsal İstanbul'da toprağa verildi

- Türk Tabipler Birliği, 17 Eylül'de «Saygı Duruşu Eylemi» yapılacağını bildirdi

İstanbul, (Politika) - Adana'da 11 Eylül günü evinden işine giderken MHP yanlısı komando Aydın Telli tarafından öldürülen Çukurova Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve

(Dev. Sa. 7. Sü. 6'da)

TKP Genel Sekreteri Can'ın ölümü nedeniyle TİP'e mesaj gönderdi

Haberi 7. Sayfada

Türk-İş'in seçim için CHP'ye önkoşulu: «KİT'lerde tek yetkili sendika olarak Türk-İş tanınmalıdır»

Ankara (Politika) — Türk-İş'in 14 Ekim seçimlerinde CHP'yi desteklemek için Kamu İktisadi Teşekküllerinde tek yetkili konfederasyon olarak kendisinin görülmesi koşulunu öne sürdüğü belirtiliyor. Bu arada hükümetin «KİT'lerde yönetime katılma» önerisinin bugün Türk-İş Genel Yönetim Kurulu toplantısında ele alınacağı öğrenildi. «Çalışanlar Partisi» kurulacağı yolundaki kararın Türk-İş'e bağlı sosyal demokrat sendikalar tarafından ciddiye alınmadığı da verilen haberler arasında.

TÜRK-İŞ'İN HÜKÜMETE ŞARTI

Türk - İş'in seçimlerde CHP'yi desteklemek için önkoşul olarak, KİT'lerde tek yetkili konfederasyon olarak tanınmalarını getirdikleri bildirildi. Alınan bilgilere göre Türk - İş ile hükümet arasında yapılan 4 Eylül önceki görüşmelerde toplumsal anlaşma ve hükümetin KİT'lerde yönetime katılma önerisinin yanısıra Türk - İş'in

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Cengiz Ayhan İçel'de elegeçti

Adana'da siyasal cinayetler sürüyor

- Dün ve önceki akşam da üç kişi öldürüldü
- Urfa ve Ankara'da bir öğretmenle bir kunduracı öldürüldü
- Üç komando ömür boyu hapse mahkûm oldu
- Cengiz Ayhan'ın Mersin'de de biri adam öldürmek 10 saldırı ve bombalama eylemini gerçekleştirdiği açıklandı

Haber Merkezi — Son günlerde yoğun siyasal cinayetlere sahne olan Adana'da önceki akşam ve dün de üç kişi vurularak öldürüldü. Ankara'nın Siteler semtinde bir kişi yaylım ateşiyle öldürüldü. Urfa'da sağ eğilimli olduğu belirtilen bir öğretmen açılan ateş sonucu öldü. Geçen yıl Sarıyer otobüsünü kaçırarak üç öğrenciyi kurşuna dizen ÜGD'li Cengiz Ayhan Mersin'de yakalandı.

ADANA'DA

- Önceki akşam Hurmalı mahallesinde bir beyaz taksi içinden, açılan ateş sonucunda, ilerici eğitim enstitüsü öğrencilerinden Muzaffer Çelebi (22) öldürüldü. Salih Zeki Varlıbaş isimli 22 yaşındaki bir öğrenci de yakalandı.
- Adana'da dün de Şükrü Aydın isminde biri henüz kimli

(Devamı S. 7 Sü. 6'da)

Çukurova'nın en büyük 2 tekstil fabrikasında Tekstil yetki kazandı

Adana, (Politika) — Çukurova'nın en büyük tekstil fabrikalarından Paktaş ve Akdeniz işyerlerinde 12.9.1979 günü yapılan irade beyanını DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası büyük bir oy farkıyla kazandı.

Tekstil İşçileri Sendikası Genel Başkan vekili ve Örgütlenme Dairesi Başkanı Süleyman Çelebi'nin yaptığı açıklamaya göre, Tekstil Sendikası, Akdeniz işyerinde 505'e 85, Paktaş işyerinde ise 2968'e 100 oyla Teksif Sendikası karşısında büyük başarı sağladı.

Süleyman Çelebi, irade beyanları sonunda basına yaptığı yazılı açıklamasında özetle şunları söyledi:

«Sendikamız DİSK Tekstil Adana'da kurulu işkolumuzdaki tüm işyerlerinde çalışan 20 bin işçiyi bağrında toplamak, sınıf ve kitle sendikacılığını Güney Bölgesinde de uygulamak için tüm varlığı ile çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu başarı sadece bir başlangıçtır. Bir ay içerisinde tüm Çukurova'da çalışan 40 bin işçi giderek tüm yurtta çalışan 100 bin'in üstünde (Dev. Sa. 7. Sü. 7'de)

KONUK YAZARLAR

Barış yolunda el ele, omuz omuza

● Asım BEZİRCİ

Barış bütün halkların, insanlarca tarih boyunca ortak ve sürekli dileği olmuştur. Bu yıl da dünyanın dört bucağında, bu arada Türkiye'de de birkaç ilde birden aşırı coşku ve yüreklilikle kitlesel bir biçimde anılması, savunulması bunun kanıtlarından biridir.

1 Eylül Dünya Barış Günü'dür. İki gün öncesi de 30 Ağustos Zaferi'nin yıldönümüydü. Biliyorsunuz, emperyalistler ve onların Anadolu'ya saldırtılan güçler ülkemizi paylaşmışlardı. Onlara ve yerli işbirlikçilerine karşı Türkiye halkı-işçisi, köylüsü, aydını, memuru, askeri ve esnafıyla canını dişine takarak ulusal kurtuluş için savaştı. Yurdun bağımsız bir ülke olması için, barış içinde yaşaması ve bir daha istilaya uğramaması için yiğitçe çarpıştı. Bağımsızlık ve özgürlük uğrunda can veren şehitlerimizi ve dünyanın başka bölgelerinde aynı ulusal amaçlar uğrunda ölmüş yurtseverleri saygıyla anmak isterim.

1 Eylül nedir?

1 Eylül, uluslararası Barış Günü'dür. Aynı zamanda İkinci Dünya Savaşı'nın 1939'da başladığı gündür. Alman faşistlerinin, emperyalistlerinin yeryüzünü kana boyamak, ateşe vermek üzere saldırıya geçtikleri gün.

Bu kara günü anımsamakta yarar var: İkinci Dünya Savaşı elli beş milyon kişinin ölümü ve yüz milyonunun da yaralanıp sakatlanmasıyla sonuçlandı. 4 trilyon dolarlık maddi hasara yol açtı. Yakılıp yıkılan evler, açlık ve yoksulluk, hastalık ve sakatlık, kan ve gözyaşı... İşte, bu savaşın insanlara getirdikleri...

Savaş nedir? Bu denli korkunç bir yıkıma insanlar niçin sürüklenirler? Savaş, Clausewitz'e göre, politikanın zorla, silah yoluyla sürdürülmesidir. Değişik toplumların egemen sınıfları arasındaki silahlı çıkar kavgasıdır. Yeni zenginlikler, yeni topraklar, yeni kaynaklar, yeni kazançlar elde edebilmek için egemen sınıflar sık sık savaş çıkartırlar.

Egemen sınıflar üretim araçlarının mülkiyetini ellerinde tutan, dolayısıyla politikayı, devleti ve orduyu yöneten sınıflardır. Dünya tarihi savaşların hep bu sınıflar tarafından hazırlandığını ve halkların kana, ateşe hep onlar tarafından sürüldüğünü göstermektedir.

İlk çağda kölelik rejiminde iki sınıf bulunuyordu: Efendiler ve köleler. Örneğin eski Atina'da, İsparta'da, Roma'da egemen sınıflar efendiler oluşturuyorlardı. Köleler ise [illegible] edilmiş, yağmalanmış ülkelerden toplanan esirlerdi. Egemen sınıflar onları eğitiyor, silahlandırıyor, başka ülkelerin, halkların üzerine saldırtıyordu. Ortaçağda [illegible]. Ortaçağda derebeylik rejiminde de yine iki sınıf vardı: Derebeyler ile onların toprakta çalıştırdıkları serfler, emekçi köylüler. Egemen sınıflar başka derebeylerin topraklarına [illegible]. Yeni Çağda, kapitalist düzende de yine iki ana sınıf göze çarpıyor: İşçi ve burjuva. Bu çağ sömürgeciliğin de başladığı çağdır. Burjuvazi yeni hammadde kaynakları, iş güçleri ve pazarlar bulmak için sömürgeci savaşlarına çıkarmıştır. Emekçi [illegible] ve köylüler ile orta sınıfları eğitip donatarak geri kalmış ülkelerin üzerine saldırtmış, zenginliklerini ele geçirmiştir. Böylece, savaşlar yine egemen sınıfların başka uluslara, halklara karşı zorla dayattığı çıkar sağlama savaşları olmuştur.

Bu bakımdan, Mao'cuların savaş kışkırtıcılığı da dünya ve Çin halklarına sözü geçen açılardan başka bir şey getirmeyecek, yalnızca emperyalizmin ekmeğine yağ sürecektir.

Yaşadığımız yüzyıl toplumların «devrim» ve kapitalizmin «bunalım» çağıdır. Bir yandan bağımsız ülkeler, sömürgeler emperyalizmin zincirinden kurtuluyor, bir yandan da kapitalist düzenler yerlerini sosyalist toplumlara bırakıyor. Başka bir deyişle, kapitalizm artık emperyalizm denilen, sonuncu aşamasını yaşıyor. Egemen sınıflar da onunla birlikte umutsuzca kıvranıyor, can çekişiyor. Gelecekten, can çekişen canavarlar daha çılgın oluyor. Nitekim, bugünkü savaşlar, dünkü savaşlardan daha büyük, daha yıkıcı, daha öldürücü. Dünyanın yeniden paylaşılması için emperyalist devletler arasında çıkan Birinci ve İkinci Dünya Savaşları bunun birer örneğidir. Birinci Dünya Savaşında aşağı yukarı 10 milyon, ikincisinde 55 milyon insan ölmüştür. Niçin? Tekelci büyük burjuvaların çıkarları için! Parababalarının silah sanayicileri ile tüccarlarının kasalarının daha çok dolması için! Buna karşılık, sözü geçen savaşlar halk kitlelerine yıkım, kan, gözyaşı, pahalılık ve göç getirmiştir.

Neyse ki, emperyalistler artık kolay kolay savaş çıkaramıyorlar. Çünkü, İkinci Dünya Savaşından sonra dünya halkları, [illegible] sosyalistlerin ve komünistlerin barışçı çabasıyla savaşların kimin çıkarına olduğunu gitgide daha iyi anlamaya başladılar. Bu yüzden, barış hareketi dünyada günden güne yayılıyor, güçleniyor. Üstelik, İkinci Dünya Savaşı birçok ülkede sosyalizmin de zaferini sağladı. Gerek dünya halkları, gerekse sosyalist ülkelerin halkları bir daha savaş çıkmaması için elele çalışıyorlar. Bunu gören emperyalistler [illegible] ülkeleri, özellikle geri bırakılmış, bağımlı ulusları birbirine düşürerek ve yerel savaşlar yaratarak çıkarlarını sürdürmeğe yöneldiler. Kore Savaşı, Vietnam Savaşı böylesi savaşlardır. Fakat ABD emperyalizmi ve yardakçıları bu savaşlarda yenildiler. Kore ve Vietnam halkları yiğitçe direnerek emperyalizmin oyunlarını boşa çıkardılar. Bunu gören tekelci kapitalistler, çokuluslu şirketler «sıcak savaş» yerine bir süredir «soğuk savaş» yöntemlerini deniyorlar. Olmazsa, halkları birbirine kırdırmağa kalkışıyorlar. Sonra her iki yana da silah satarak kasalarını doldurmayı amaçlıyorlar.

Görülüyor ki her çağda savaş egemen sınıfların kazanç ve çıkar kaynağı olmuştur.

Peki bu savaşların yükünü şimdiye değin kim çekmiştir? Savaşların çilesini her çağda, ezilen sınıflar çekmiştir. İlk Çağda köleler, Orta Çağda serfler, günümüzde ise emekçi sınıflar, yani köylüler, işçiler, memurlar, esnaflar... Emekçi sınıflar ve onların geniş katmanları...

Demek ki savaş gerçekte, halklara karşı bir girişimdir. Savaşı önlemek halkların çıkarınadır. Çünkü barış, bütün dünya halklarının yararınadır. Barış, bütün geri bıraktırılmış ülkelerin yararınadır. Öyleyse halkların, ülkelerin, ulusların barış içinde yanyana, kardeşçe yaşaması için savaşı körükleyen emperyalizme ve faşizme karşı birleşelim. Savaşsız ve sömürüsüz bir dünya için el ele verelim. Gerçi barış yolu sarptır, engellerle doludur. Ama savaş da bir alın yazısı değildir. İnsanlar tarihlerini kendileri yaparlar. Biz istersek barışı kurabiliriz. Ezilen halklar, işçiler, örgütlü olarak bilinçle direnirse savaş önlenebilir. İdeolojik ve politik eylemlerle uluslararası yumuşama ve silahsızlanma yolunda, Atom ve Nötron bombası gibi toptan öldürme araçlarının yasaklanması yolunda önemli kazanımlar sağlanabilir. Bunun için bir ağızdan bağıralım:

Yaşasın dünya halklarının kardeşlik ve dayanışması!

Yaşasın barış, bağımsızlık ve demokrasi kavgası!

Yaşasın savaş istemeyen dünya halkları!

Yaşasın Türkiye'nin barışsever halkı ve onun yandaşları!

FORUM

Sovyetler'de "Ayrıcalıklı bir sınıf"

Sovyet sisteminde okul öncesi devlet bakımı ve eğitimi çok önemli bir yer kapsar. Bizde genel bir deyimle «Yuva» denen pahalı ve çoğunlukla özel olarak yetiştirilmemiş kişilerin denetiminde yürütülen ilkokul öncesi bakım Sovyetler Birliği'nde öğretmen ve doktorları, geniş bahçeleri ve bol oyuncakları, iki-buçuk öğün yemek ve en önemlisi gerçekten görevlilerin yakın ilgisinin eksik olmadığı, yaygın ve çok iyi örgütlenmiş bir sistemdir.

Prof. Dr. Türkkaya ATAÖV
ANKARA ÜNİVERSİTESİ SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ

1970 — 72 yıllarında akademik çalışmalar için bulunduğum Sovyetler Birliği'ne, son kez, Uluslararası Siyasal Bilimler Derneği'nin (IPSA) Onbirinci Dünya Kongresine katılmak (ve bu arada «İsrail'in Silahlandırılması ve Bunun Bölge ve Dünya Barışına Ters Etkileri» konulu bir tebliğ sunmak) amacıyla gittim. En önemli konusu «Dünya Barışı» olan bu kongrenin genel bir değerlendirmesini ve Batı ülkelerinden gelen bazı konukların iyi niyetle pek bağdaşmayan bazı hareketlerini başka bir yazıya bırakmak istiyorum. Birkaç kez gördüğüm Sovyetler Birliği'ndeki yeni gelişmeleri de bir yazıya sığdıramam. Ancak, «1979»un «Uluslararası Çocuk Yılı» oluşu nedeniyle, aslında her zaman ilgimi çeken küçük kuşakların Sovyetler Birliği'ndeki durumu hakkında bazı kısa bilgiler vermeyi yararlı buluyorum.

Yazının başındaki «ayrıcalıklı sınıf» deyimi, kuşkusuz, sosyolojik bir gerçekelikten doğmamakta, bir yakıştırmadan ibaret kalmaktadır. Ancak, Sovyet çocuklarına başka türlü bir yakıştırma bulmak da güçtür. Rejim hakkında ne düşünürlerse düşünsünler, öyle sanıyorum ki, herkes Sovyet çocuklarına devletin gösterdiği ilgiye ilişkin olarak sadece olumlu değerlendirmeler yapabilir. Toplumumuzda çocuklarına gereği gibi bakamayan az gelirlilerin böyle düşünmesi olağan sayılabilir ama, varlıklı ailelerin başını konkenden kaldıramayan anaları bile çocukların bakımı, yetiştirilmesi ve eğitimiyle bu denli yakından ilgilenerek ana-babanın sorumluluğunu paylaşan bir devlet örgütüne «aşk olsun!» demek zorundadır.

● SALT BİR «ÇOCUK» SORUNU DEĞİL

Aslında, konu, salt bir «çocuk» sorunu da değil. Yeryüzünda bir-buçuk milyar çocuk var. Ve bunların hepsinin hakkıdır mutlu olmak. Ama milyonlarcası varlıkla yokluk arasında yaşıyorlar. UNICEF rakamlarına göre, 500 milyon çocuk yoksulluk içinde. Yalnız Latin Amerika, kı- çocuk açlıktan ölüyor. Afrika'nın güneyinde ise, zenci çocukların yarısı beş yaşına varmadan göçüyorlar. Uluslararası Çalışma Örgütünün verdiği bilgilere bakılırsa, sermayeci Batı ülkelerinde 16 yaşına erişen 52 milyon çocuk okulu bırakıp çalışmak zorunda kalıyor. Bugün, Batı'da ücretli işçi olarak çalışan ve daha çocuk yaşındaki insanlar, İngiltere'nin ya da Fransa'nın nüfusuna eşit. Gene Batı ülkelerindeki kitle haberleşme araçları, çocukları ve gençleri şiddete, sadizme özendiriyor.

Oysa, çocuklar geleceğimiz ve umudumuz. O kadar ki, her hangi bir toplumun ne olduğunu anlamak için, çocuklarına karşı takındığı tavır bazan yeterli bir kanıt sayılabilir. Çocukların sağlıklı ve mutlu, şefkatli ve düşünceli, başka ulus ve renkten çocuklara karşı saygı ve sevgi dolu olması önemli değil midir. Sovyetler Birliği'ne, bu açıdan, çok iyi bir not vermemek elde değil. Bu ülkeye kırk yıl önce gitmiş olan Alman yazarı Lion Feuchtwanger, işte bundan ötürü, Sovyet çocuklarını «ayrıcalıklı bir sınıf» diye kasten abartmalı bir üslup içinde tanımlamıştı.

● ANAYASAYA GÖRE

Toplum içindeki yerleri, bağlı oldukları ulus ya da halk ve mali durumları ne olursa olsun, her ananın ve çocuğun ülkeyi bir ağ gibi sarmış olan sağlık danışma merkezlerinden, klinik ve hastanelerden, yuvalardan yararlanması ve çocuk ölümlerinin çok düşük oluşu küçümsenemeyecek bir olaydır. Anayasaya göre, değil ilkokul, on yıllık eğitim zorunludur. Buradan mezun olanlar için iş garantisi vardır. Spor salonları, yaz kampları, kültür merkezleri, her çevrede çeşitli oyun, dinlenme ve yetişme kuruluşları çocuğun yaşamını zenginleştiren devlet girişimleridir.

Sovyet kadınlarının çok büyük bir çoğunluğu, ulusal ekonominin her alanında çalışan iş güç sahibi insanlardır. Çalışma ile çocuk yetiştirilmesi arasında gerekli uyumun sağlanmasında devlete görev düşeceği açıktır. Bebek bekleyen her ana, şimdi iki ay doğumdan önce ve iki ay da doğumdan sonra olmak üzere, işinden ödemeli olarak izin almakta, dilerse ilk yılı evinde çocuğuyla birlikte geçirirken işi korunmakta, başkasına verilmemektedir. Anayasanın 35. maddesi, küçük çocuklu anaların çalışma saatlerinin azaltılması olanaklarının araştırılacağını yazıyor.

Sovyet sisteminde okul öncesi devlet bakımı ve eğitimi çok önemli bir yer kapsar. Bizde genel bir deyimle «yuva» denen pahalı ve çoğunlukla özel olarak yetiştirilmemiş kişilerin denetiminde yürütülen ilkokul öncesi bakım, Sovyetler Birliği'nde öğretmen ve doktorları, geniş bahçeleri ve bol oyuncakları, iki-buçuk öğün yemek ve en önemlisi gerçekten görevlilerin yakın ilgisinin eksik olmadığı, yaygın ve çok iyi örgütlenmiş bir sistemdir. Her sokakta, her köşe başında çevre sakinlerinin tüm çocuklarını içine alabilecek «yuvalar» hakkında söylenebilecek olanlar bu sütunlara sığmaz. Kendi çocuklarım iki yıl bu yuvalara gittiler. Buna ilişkin gözlemlerimi bir yazıya sığdırmam olanaksız.

Çocuklar sabahın erken saatlerinden akşamın yedisine kadar bu yuvalarda kalabildikleri gibi, hafta sonları ya da geceleri çalışmak zorunda olan ana-babaların çocukları için yatılı yuvalar da vardır. Çocuk giyinmesini, dişini fırçalamasını, başkalarıyla birlikte uyum içinde yaşamasını orada öğrenir, ilk müzik ve resim derslerini orada alır. Bu okulların verdiği ölçülmez hizmet için ailelerin ödediği temsili ücretler, sözünü etmeğe değmeyecek kadar ufaktır. Yuva aşaması çocuğun yaşamında başlıbaşına bir eğitim sürecidir.

Bundan sonra başlayan «okul» ayrı bir konudur. Öğrencilerin sınıf tekrarlamadan ve böylece türlü aşağılık komplekslerine kapılmadan büyümeleri için, notları düşük olanlara açık gece dersleri gibi yeni yöntemlerin de uygulandığı ilk on yıllık eğitimin getirdikleri ve sorunların da burada tartışılamayacak kadar geniş kapsamlı olduğu kanısındayım. Ancak, onaltı yaşına gelmeden ücretli işçi gibi çalışmanın yasak olduğunu hemen belirtmeliyim.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirisi'nin yirminci yılında ve Uluslararası Çocuk Yılı nedeniyle Moskova'da dünya kongresinin toplandığı şu sırada, çocuklara barışçı ve mutlu bir gelecek sağlama çabalarında hoşgörülü davranmak ve başka ülkelerin başarılarına kulak vermek zorundayız.

YORUM

OYA BAYDAR

Ölüm ilanları Doğum ilanları

ALIŞILMIŞ ölüm ilanları, doğum ilanları vardır gazetelerde. Ölüm ilanlarında bir burukluk, doğum ilanlarında bir mutluluk..

«SALİHATI nisvandan». Hanımefendi hakkın «rahmetine kavuşmuştur.» Ya da İyi baba, iyi dede, iyi insan... efendinin ölümü bizi acılara garketti», ya da «Bir trafik kazasında aramızdan genç yaşta ayrılan...» Ya da aksine «Bir kızımız oldu, oğlumuza kardeş geldi mutluyuz», vs. türünden.

GENÇ kuşak bilmez eski dili, Osmanlıcayı. Bizim kuşak bile bilmez. Biz «Salihat-ı nisvandan» terimini uzun süreler bir hastalık sanmışızdır. Çok geç öğrendik bunun «kadınların iyilerinden» gibisinden bir anlama geldiğini. Böyle kalıplaşmış formüller vardır. Ölüm doğum ilanlarında.

ŞİMDİLERDE ölüm doğum ilanları da değişti. Bakın gazetelere. Önceki gün bir doğum ilanı vardı. Babası, o doğmadan yedi ay önce öldürülen bir çocuğun doğum ilanı. Maocular tarafından geçtiğimiz Ocak ayında vurulan bir işçi sınıfı savaşçısının oğlunun doğum ilanı. «Bahri'nin oğlu Bahri Atılım Gürpınar»ın babasının kahbece öldürülmesinden yedi ay sonra doğduğunu «müjdeleyen» acı mı acı, buruk mu buruk bir ilan...

SONRA ölüm ilanları. Doğum tarihleri çoğunluk 1950'lerden daha geç yıllara rastlayan, gencecik insanların, bir kahbe faşist veya maocu kurşunla vurulup öldürüldüklerini bildiren ölüm ilanları. Doğum tarihi 1958 örneğin. Ölüm tarihinin yerinde bir parantez içinde bir kaç nokta. Ölümsüzlüklerinin, unutulmayacaklarının, aslında içimizde yaşadıklarının aciz bir anlatımı. Ve sonra «anısı yaşatılacak, hesabı sorulacaktır» belgisi... Ölüm ilanları... Bundan çok değil bir beş, bir on yıl önce hiç de alışılmış olmayan ama bugün artık — ne acı— kimseleri yadırgatmayan, irkiltmeyen ölüm ilanları... «İşçi sınıfı yolunda, faşist kurşunlara hedef oldu», «Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm savaşımında şehit verdik», «Faşistlerce katledildi» ve nice benzeri sözler taşıyan ölüm ilanları.

NİCELERDİR ölüm ilanları da değişti, doğum ilanları da... Bir başka dünya, bir başka Türkiye'de yaşıyoruz. Ecel'in adının faşizm olduğu, ölümün adının savaşmak olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Ardımızdan, ölüm ilanlarımızda neler yazılacağını düşünmeden, ölümü kanıksayarak yaşıyoruz. Ölüm bir uzak ihtimal, bir uzak gelecek değil, bir köşe başında, bir yol kavşağında, sabah evimizden çıkarken, işimizin kapısından girerken bizi ansızın yakalayıverecek bir tanıdık oldu.

YILLAR yıllar sonra, gelecek kuşaklar, bizden çok daha mutlu, çok daha güzel yarınlarda yaşayacak kuşaklar, bir gün bir rastlantı, eski gazeteleri karıştaracak olurlarsa, şaşıp kalacaklar 1978'lerin, 1979'ların ölüm, doğum ilanlarına bakıp. Belki kavrayamayacaklar bile olup bitenleri. Ama bizler, bugün, bu cehennem ortamında yaşayan bizler, herşeyi tüm açıklığıyla kavramak ve kavradıklarımızı en geniş yığınlara aktarmak zorundayız. Savaşmak, faşizme karşı direnmek, faşizme geçit vermemek ve faşizmi inine tıkmak zorundayız. Bugün Türkiye'de yaşayan herkes, başta demokrasi güçleri, emperyalist-tekelci odakların beslediği faşist mihrakların, faşist cinayet şebekelerinin ölüm-doğum ilanlarında bile yansıyan gaddarlıklara «dur» demekle yükümlüyüz. Gelecek kuşaklar anlamayabilir bu savaşımın içinde olmadıklarından. Ama bizler, bugün Türkiye'de olup bitenleri görenler, izleyenler, değerlendirenler, gemimizi kurtarmaya bakmak değil, faşizmle ve onun ekmeğine yağ süren her türlü sapık akımla savaşmak zorundayız.

ÇOCUKLARIMIZIN doğmadan babasız kalmamaları için, gençlerimizin yirmi yaşlarını bir gazete ölüm ilanıyla kutlamamak için, cangüvenliği için, faşizme karşı amansız savaşmak zorundayız. O türden bir ölüm ilanı olmayı bile göze alarak savaşmak, her türlü engeli aşarak savaşmak zorundayız.

BİR GARİP oldu ölüm ilanları. İki kat acılı, iki kat buruk oldu. Doğumlarda bile acı, birşeyler var. Ama bu acıları aşacağız. Mutlu, aydınlık, güleç yarınlar ellerimizde yükselecek.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının «Memleketimden İnsan manzaraları»ndan önce oynanmasını yasakladığı Brecht'in ünlü yapıtı — Ced. 2) Demirel'in bugünlerde yeniden diline doladığı temel kanun — İlaç. 3) Yiyecek konan yayvan kap — Anlak. 4) Hazır — Zamanın en kısa parçası. 5) Jeolojide yer çatlağı, esik — Yirmisekiz taşla oynanan bir oyun. 7) Bilgin — Zarar. 9) «Ağır suç» konusunda uzmanlaşmış bilim adamı. 9) Bir damarımız — Bir çiçek. 10) Bu düzende halkın ülke yönetimine katılması için ona tanınmış tek yarım yamalak hak — Liflerinden halat yapılan bitki.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Önünde saygı duruşu yapılmak üzere, üstüne tabut konulması için hazırlanmış yüksek taban. 2) Sermaye, kapital — Trenyolu. 3) Güçlü ve yürekli pek kimse. 4) Tersi, bir emir — Faşistlerle aynı koğuşa konulmalarını protesto amacıyla devrimci tutukluların görüşmeleri boykot ettikleri Ankara'daki ceza ve tutukevi. 5) Tersi, bir yüzey ölçüsü — Bir yazım işareti. 6) Duraklama — Kötü kokulu bir gaz. 7) En çok — İspanyolca: Yaşa. 8) Tersi, tekrar — Yanardağdan fışkırır. 9) Elektrik hizmetlerini üstlenmiş kurumumuz — İtalya'da bir kent. 10) Güney Amerika'nın en büyük ırmağı — Bir emir.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:
SOLDAN SAĞA: 1) Talagani. 2) Uzanım — Kum. 3) Rabıtasız. 4) GP — Sıcak. 5) Ulusal — lnA. 6) Tamamıyle. 7) Lr — An — İşe. 8) Kazasker. 9) IgyE — Ke. 10) İdame — La.
YUKARDAN AŞAĞI: 1) Turgutlu. 2) Azaplar — Ad. 3) laB — Um. 4) Anımsa — alM. 5) Gıt — amazgE. 6) amasInaY. 7) Su — Sel. 8) İkilelik. 9) Uzunesek. 10) Om — kA — Erek.

Etiyopya devrimi törenlerle kutlanıyor

MENGİTSU: «ETİYOPYA KOMÜNİST PARTİSİ DEVRİMİN GÜVENCESİDİR»

Dış Haberler Servisi — Etiyopya'da 12 Eylül devriminin 5. yıldönümü törenlerle kutlanıyor. Törenlere, Sovyetler Birliği Başbakanı Aleksi Kosigin, Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti Başkanı ve YSP Genel Sekreteri Abdülfettah İsmail, ve bir çok dost Sosyalist ve Afrika ülkesinden büyük dü yük düzeyde temsilciler katılıyor.

Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'da yapılan ve yaklaşık bir milyon insanın katıldığı törende bir konuşma yapan Etiyopya Devrim Konseyi Başkanı, Başbakan ve Etiyopya Komünist Partisi Genel Sekreteri Mengnistu Haile-Mariam, devrimin 5. yılında daha güçlü ve bilinçli olduklarını vurguladı. Etiyopya halkının ve onun devrimci güçlerinin 5 yıl süreyle emperyalizme, yerli işbirlikçilere ve sahte devrimcilere karşı yoğun ve utkun bir savaşım verdiklerini belirten Mariam, yeni kurulan işçi sınıfı partisi, Etiyopya Komünist Partisinin önemine ve bu partinin hızla ve bilimsel silahla örgütlenmesiyle Etiyopya devriminin ve halkının yenilmezliği yolunda önemli bir adım atılmış olduğunu vurguladı ve «Etiyopya Komünist Partisi devrimin tek güvencesidir» dedi. Mariam, daha sonra başta Sovyetler Birliği, Demokratik Almanya, Küba olmak üzere tüm dost ülkelerin büyük dayanışmasına değinerek, «onların dayanışması her zaman Etiyopya halkının yüreğinde gurur, onur ve sevgiyle anılacaktır» dedi.

Daha sonra törende bir konuşma yapan Sovyetler Birliği Başbakanı Aleksi Kosigin, SBKP Genel Sekreteri ve merkez komitesi ve tüm Sovyetler Birliği halkının, Etiyopya devrimine ve halkına büyük sevgi duyduklarını söyledi. Kosigin konuşmasında daha sonra şunları söyledi:

«Geçen 5 devrimci yıl Etiyopya halkı için tarihsel bir önem taşıyor. Bu dönem içinde Etiyopya halkı ulusal ekonomisini yeni baştan kurmuş, cehaleti yenebilmişti. Sovyetler Birliği'de Etiyopya halkının bu savaşımında elinden geleni yaptı. Her iki taraf temel sorunlarda, dostluk ve işbirliği konularında her zaman aynı dili kullanmışlardır.»

Sovyetler Birliğinin tüm Afrika ülkelerini bağımsız ve sömürüden kurtulmuş olarak görmek istediğini belirten Kosigin daha sonra şunları söyledi:

«Sovyetler Birliği'nin dış politikasının temel ilkesi halklar arasında eşitlik içişlerine karışmama ve barış içinde yan yana yaşama ilkesidir. Biz detant için çağrı yaparken, bunu yalnız silahlanmanın tehlikesine dikkati çekmek için değil, aynı zamanda insanlığı tehdit eden nükleer silahların ortadan kaldırılması için yapıyoruz. Sovyetler Birliği bu alanda her şeyi yapacaktır.»

Brejnev, Neto için saygı duruşunda bulundu

Dış Haberler Servisi - SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve Devlet Başkanı Leonid Brejnev ile Merkez Komite üyeleri ve Sovyet yöneticileri Moskova'daki Angola Büyükelçiliğine giderek, Angola MPLA Emek Partisi Başkanı ve Angola Devlet Başkanı Agustino Neto'nun ölümü nedeniyle bir dakikalık saygı duruşunda bulundular.

Filistin Askeri Konseyi toplandı

Dış Haberler Servisi - Filistin Askeri Konseyi, FKÖ lideri Arafat'ın başkanlığında toplandı. FKÖ askeri komutanlarının katıldığı toplantıda, Ortadoğu'daki genel durum Lübnan'daki son gelişmeler ve FKÖ'ye bağlı gerilla örgütleri arasında askeri alanda koordinasyon konuları ele alındı. Bu arada, FKÖ lideri Arafat, toplantıda son Bağlantısızlar Zirvesiyle ilgili olarak bilgi verdi.

Waldheim: Önce Filistin sorunu çözülmelidir

● BM Genel Sekreteri: «Kıbrıs çok büyük ve dikenli bir sorundur» dedi

Birleşmiş Milletler, (THA) - BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim Ortadoğu sorununun bütün tarafların katıla cağı uluslararası bir konferansla çözüme kavuşturulabileceğini söyledi.

BM Genel Kurulunun açılmasından önce yaptığı yıllık basın toplantısında Waldheim Filistin sorununun Ortadoğu çözümünde kilit noktayı teşkil ettiğini belirterek Ortadoğu'da kapsamlı bir barışa Filistin sorunu çözümlenmeden kavuşulamaz» dedi.

Konuşması sırasında stratejik silahların sınırlandırılması anlaşmasıyla ilgili sorunlara da değinen Waldheim Küba'da bulunuşu sırasında Küba Devlet Başkanı Fidel Kastro ile Küba'daki Sovyet askerlerinin varlığı konusunda görüşmelerde bulunduğunu bildirerek Kastro'nun kendisine yazılı bir açıklama verdiğini söyledi. Waldheim ayrıca Küba sorununun SALT-2 anlaşmasının onaylanmamasını gerektirmeyeceğine inandığını belirtti. Waldheim, Mısır ve İsrail arasındaki ikili görüşmelerde ilerleme kaydedildiğini, fakat bu ilerlemenin Filistin sorununda kaydedilemediğini de savundu.

Güney Afrika'ya da değinen Waldheim bu sorunun çözülmesi için BM'ler dışında Londrada çözüm arandığına dikkati çekti. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim genel kurulun başlayacak olan çalışmaları sırasında ele alacağı en güç ve en dikenli sorunlardan birinin de Kıbrıs sorunu olacağını söyledi.

Çin, yeniden Vietnam'a saldırıya hazırlanıyor

Dış Haberler Servisi — Vietnam Başbakanı Pham Van Dong Pekin yönetiminin Vietnam'a saldırma hazırlıkları içinde olduğunu söyledi.

Austurya Presstiv gazetesine verdiği demeçte Dong: «Biz her zaman için barışı istedik, istiyoruz. Ancak Pekin yönetimi bize saldırırsa biz de ona gereken yanıtı vereceğiz. Kahraman Vietnam halkı, daha önce de olduğu gibi, saldırgan Pekin güçlerine gereken dersi verecektir» dedi.

Güneydoğu Asya'daki göçmen sorununa da değinen Dong, bu sorunun 30 yıllık emperyalist saldırıların bir sonucu olduğunu hatırlattı. Başbakan Dong, bu sorunun insancıl olarak çözümü için kendilerinin her türlü girişim ve çabayı gösterdiklerini ancak Vietnam sahilleri yakınlarında demirleyen Amerikan 7. filo savaş gemilerinin bu sorunun çözümünü güçleştirdiğini sözlerine ekledi.

Öteyandan Vietnam Başbakanı Dong'un 24 Eylül günü, üç gün sürecek bir ziyaret için Irak'ın başkenti Bağdat'a gideceği bildirildi.

TKP Organı Atılım Humanite Bayramında büyük ilgi gördü

Dış Haberler Servisi — Fransız Komünist Partisi yayın organı l'Humanite'nin olağan şenliği Paris'de sona erdi. Büyük bir alanda yapılan şenliğe beş kıtadan 74 komünist ve işçi partisinin yayın organları, bu arada Türkiye Komünist Partisi merkez organı Atılım da katıldı.

Türkiye işçi sınıfının emperyalizme, faşist tırmanışa karşı verdiği savaşım, yığınsal eylemler, çeşitli yayınlar, afiş ve fotoğrafların sergilendiği Atılım köşesi, şenliğe katılanlar tarafından büyük ilgi gördü. Türkiye'deki antiemperyalist, antifaşist ve antitekel savaşım konusunda bilgi verilen Atılım köşesinde, çeşitli tartışma toplantıları, gösteriler de düzenlendi. Şenlik dolayısıyla özel olarak hazırlanan Atılım gazetesinin Fransızca baskısı dağıtıldı. Fransada bir süre önce açılan «TKP'ye özgürlük» «MHP-ÜGD kapatılsın, sorumlularından hesap sorulsun» imza kampanyası da Atılım köşesinde sürdürüldü. Kampanya için şenliğe gelen tüm ziyaretçiler, bu bildiri metninin altına imza koydular.

TALAGANİ'NİN ÖLÜMÜNÜN DOĞAL OLMADIĞI BELİRTİLDİ

Kuveyt, (ANKA) — Geçtiğimiz Pazartesi günü bir kalp krizi sonucu yatağında ölü bulunan İran'ın dini liderlerinden Mahmut Talagani'nin ölümünün doğal olmadığı belirtildi.

Kuveyt'te yayınlanan «El Kabas» gazetesinin Arap diplomatik kaynaklarına dayanarak verdiği haberde «Teleganı'nin ölümündeki bazı noktaların resmi açıklama ile çeliştiği» öne sürüldü.

Bu arada İran'da devrik şah tarafından atanan son Başbakan olan Şapur Bahtiyar Paris'te verdiği demeçte Ayetullah Telegani'nin ölümünün İran'daki ilerici güçler üzerinde büyük etkisi olacağını söyledi.

F. Almanya'da savunma harcamaları yüzde 4,4 artırıldı

Bonn, (ANKA-DPA) — Federal Almanya'nın gelecek mali yıl için hazırlanan 215 milyar 300 milyon mark tutarındaki bütçe tasarısı, Maliye Bakanı Hans Matthöfer tarafından meclise sunuldu.

Bu yılki bütçeye kıyasla yüzde 5.6 fazla harcamanın öngörüldüğü bütçenin cuma günü oylanacağı belirtiliyor.

Bütçede savunma harcamalarına ayrılan kalem, bu yıla oranla yüzde 4.4 artırılarak 37 milyar 736 milyon mark olarak saptandı.

Gandi ve oğlu erken seçimlere katılabilecek

Yeni Delhi, (ANKA) — Hindistan Yüksek Seçim Kurulu eski Başbakan İndira Gandi ve oğlu Sanjay Gandi'nin erken seçimlere katılmalarının yasal olarak önlenemeyeceğine karar verdi.

Hindistan Yüksek Seçim Kurulu Başkanı Shackder, ancak mahkemeler tarafından mahkum edilen kimselerin seçimlere katılmalarının yasaklanabileceğini söyledi.

ABD'de petrol savaşı yine kızıştı

Washington, (ANKA) — ABD Başkanı Carter, petrol şirketlerine çağrıda bulunarak evlerin ısıtılmasında kullanılan Fuel-Oil'e zam yapılmamasını istedi.

Carter, petrol ihraç eden ülkelerin bu yıl sonuna kadar ham petrol fiyatlarına yeni zamlar yapmalarının beklenmediğini, bu durumda petrol şirketlerinin fuel-oil'a yapacakları bir zam için neden bulunmadığını söyledi.

DIŞ POLİTİKA

HÜSEYİN BAŞ

SALT II üzerine oynanan oyunlar

Brejnev'le Carter arasında 18 Haziran'da Viyana'da imzalanan SALT II anlaşmasının Amerikan Senatosu'nda onaylanmasıyla ilgili Senato Komisyonu görüşmelerinin ikinci raundu arifesinde Washington'daki savaş çılgınlarının provokasyonları giderek yoğunlaşmaktadır.

Senato Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı Demokrat Senatör Frank Church'un Carter'ın Güvenlik Danışmanı Brezezinski ve Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'ın da katılmasıyla ciddi boyutlara ulaşan «Küba'da Sovyet askerlerinin varlığı» balonunun, Havana Zirvesi'ne rastlatılması, kuşkusuz, bir rastlantı değil. Emperyalist çevrelerin Church balonuyla Kübayı güç durumda bırakarak, Bağlantısızlar Zirvesi'ne gölge düşürmeyi amaçladıkları anlaşılmaktadır.

Küba'nın «Amerikalı senatörlerin çılgın mantıklarının ürünü» olarak gördüğü provokasyonu Sovyet Tass Ajansı «Garip bir olgu: Frank Church Amerikan servislerinin ultra modern gözlem araç ve gereçleriyle saptayamadıkları «Sovyet askeri birliklerini» çıplak gözle görmeyi başarmıştır. Ne keskin bir göz..» diyerek düpedüz gırgır geçmekten kendisini alamamıştır. Gerçekten de binlerce metre yüksekten kamyonların plaka numaralarının ya da ping-pong toplarının resminin çekilmesinin mümkün olduğu bir çağda, Amerikan yönetiminin «hır çıkarmak» için Frank Church'un keskin gözlerinin ardına takılmasını izah etmek doğrusu kolay değil.

Carter yönetiminin yeni bir Küba bunalımı çıkararak soğuk savaşın azgın dönemlerine dönmeyi amaçladığı söylenemez. Çünkü soğuk savaş belli dengelerin sonucu olan bir olguydu. Oysa bugünkü güçler dengesi, herkesin kolaylıkla teslim edeceği üzere, yeni bir «soğuk savaşa» pek uygun değildir. Bu yüzden, olayı, ABD asker-endüstri kompleksinin direktifleri doğrultusunda harekete geçen savaş çılgını şahinlerin, silahlanmayı önemli ölçüde frenlemesi beklenen SALT II anlaşmasını engelleme, en azından onaylanması karşılığında «tatlı ek siparişler» alma çabaları çerçevesinde yorumlamak daha akla yakın görünmektedir.

Amerikan Senatosu Dış İlişkiler Komisyonu Başkanı Frank Church, bu arada işi daha da ileri götürerek Sovyetler Birliği'nin Küba'daki «askerlerini» geri çekmemesi durumunda SALT II'nin onaylanmasının mümkün olmayacağını söylemiş, böylece olayı iyice yokuşa sürmüştür. Dışişleri Bakanı Vance ise senatörün varsayımlarını benimseyip, «Statu Quo»yu kabul etmeyeceklerini açıklamıştır.

Oysa Vance'ın açıklamasından daha bir kaç gün önce, Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hodding Carter, Küba'da «Sovyet askerlerinin» varlığının Sovyetler Birliği ile ABD arasında 1962'de imzalanan anlaşmaya aykırı olmadığını, giderek olayın stratejik saldırı sistemleriyle de ilgisi bulunmadığını itiraf etmişti.

Şimdi Pravda'nın resmen açıkladığına göre Küba'da Senatör Frank Church'un iddia ettiği türde bir «Sovyet askeri varlığı» sözkonusu değildir. Sözkonusu olan varlığı 1962 yılından bu yana ABD dahil herkes tarafından bilinen «Sovyet Askeri Eğitim Merkezi» ve bu merkezde hizmet gören bazı uzman ya da danışmanlardır. Ayrıca, yine Hodding Carter'ın da altını çizdiği üzere Küba'daki «Sovyet askeri» varlığı ABD için hiç bir şekilde, her hangi bir tehdit oluşturmamaktadır.

Fransız Komünist Partisi'nin yayın organı L'Hümanite, Cyrus Vance'ın Church'un varsayımlarına katılmasını Senato Komisyonu'nun Eylül'de yapılması öngörülen SALT II ile ilgili ikinci raund görüşmelerinin ertelenmesiyle izah etmekte, giderek olayı, demokrat parti içinde patlak veren başkanlık seçimi öncesi savaşıma bağlamaktadır.

Bu yaklaşım, bir ölçüde isabetli görünmektedir. Ama, kanımızca, olayın daha geniş bir çerçeve içinde yorumlanması gerekmektedir. Nitekim Pravda olayı, son Havana zirvesiyle Bağlantısızlar hareketi içinde yeralan ülkeler nezdinde büyük prestij kazanan Küba ve Fidel Castro'yu «karalamak» ve silahlanma yarışını frenlemesi beklenen SALT II anlaşmasının onayını engellemek, en azından, bu fırsatla yeni ve ek silah siparişlerine ortam hazırlanmasına yönelik bir girişim şeklinde görmektedir. Pravda'nın yaklaşımını doğrulayan somut ipuçları fazlasıyla mevcuttur. Birincisi Havana 6. Bağlantısızlar Zirvesi, ABD ve yandaşlarının aksi yöndeki tüm çabalarına rağmen bütünüyle başarıya ulaşmış, hareketin artık geri dönülmez bir biçimde beliren sağlıklı ve dinamik çizgisini inançla savunan Fidel Castro ve Küba'nın Bağlantısızlar topluluğundaki prestijinin de büyük ölçüde artmasıyla sonuçlanmıştır. İkincisi SALT II anlaşmasının onaylanmaması yönünde girişilen provokasyonlara ordudan emekli yüksek rütbeli subayların da katılmış olmalarıdır. Bu olgu Frank Church'un giriştiği provokasyonun hangi odaklardan kaynaklandığını en açık biçimiyle göstermektedir. Bilindiği üzere ordudan emekli 1500 general, senatoya bir mektup yazarak SALT II'nin onaylanmamasını istemiştir. Genel Kurmay Başkanları Ortak Komitesi eski Başkanı Amiral Thomas Moorer 1678 imzalı mektubu senatoya sunarken halen görevde olan subayların açıkça SALT II'ye karşı çıkmaya hakları olmadığı için yüksek rütbeli emekli subayların fikrini aldığını söylemiştir.

ABD'nin ürkünç asker-endüstri kompleksinin yapısını bilenler için emekli generallerin provokasyona katılmaları, olayın hangi odaklardan kaynaklandığını göstermesi açısından, son derecede anlamlıdır. Amerika Birleşik Devletleri'nde Pentagon'la savaş endüstrisi arasındaki içli-dışlı ilişkiler gerçekten şaşırtıcıdır. Üstelik bu ilişkiler yıldan yıla sürekli artma eğilimdedir. Senatör Proxmire'in saptamalarına bakılırsa çok sayıda general, amiral ya da yüksek rütbeli subay emekli olunca soluğu doğruca savaş endüstrisinde almaktadır. 1959 rakamlarına göre 100 önemli silah endüstri kuruluşu en az 721 emekli albay ya da general istihdam ediyordu. 1969 yılında bu rakam 2072'ye ulaşmıştır. Bugün bu rakamın çok daha arttığından kuşku yoktur.

SALT II yönünde girişilen provokasyonların çok daha geniş bir silahlanmayı amaçladığının başka belirtileri de var. Örneğin Frank Church provokasyonunun, NATO'nun yeni silahlanma girişimleri, Paris-Bonn nükleer işbirliği, yine Fransa'nın nükleer gücünü artırma kararlarıyla aynı zamana rastlamasını, her halde, sadece bir rastlantıdan ibaret saymak olası değildir.

Yazımızı bitirmeden önce iki nokta üzerinde daha durmak istiyoruz. Birincisi bizzat Küba'daki deniz üssü de dahil olmak üzere dünyanın dört bucağında tepeden tırnağa saldırı silahlarıyla donatılmış «askeri birlik» ve üslere sahip olan, bununla da yetinmeyip, Yakın ve Ortadoğu'nun petrol üreticisi ülkelerini basmak için yeni vurucu askeri müdahale birlikleri kurma girişimleri sürdüren, aynı suçtan bin kez sabıkalı Amerika'nın bu konuda kimseye söyleyecek sözü olmamak gerekir. İkincisi Küba'yı «Sovyetler'in kuklası» olmakla suçlamaya kalkışan Brezezinski'ye yitirmiş göründüğü belleğini tazelemek üzere DİEM, TRUJİLLO, SİHANUK, DUVALİER, THİEU, KAO KY, ÇAN KAY ŞEK, VİDELA, PİNOCHET, SOMOZA, ŞAH... vb. gibi bazı isimleri hatırlatmak gerekmektedir.

İnsanlık tarihinin gelmiş geçmiş en büyük «kukla tiyatrosunun» patronu kimi neyle uyutmaya kalkışmaktadır?

Dünya turu

● ÇİN ile Sovyetler Birliği arasında ilişkilerin normalleştirilmesine yönelik görüşmelerin gelecek hafta başlayabileceği bildiriliyor.

● TUNUS'ta Savunma Bakanı Abdullah Ferhat görevinden alınarak yerine, Sanayi ve Enerji Bakanı Raşit Sakr getirildi.

● FAS KRALI II. Hasan, Tunus Devlet Başkanı Burgiba tarafından, Sahra sorununun barışçıl yollarla çözülmesi için kendisine ve Cezayir Devlet Başkanı Bin Cedid'e yaptığı çağrıyı kabul etti.

İkinci komutan Dora Maria Tellez ile röportaj:

● «Hükümet Programının en geniş şekilde yığınlara tanıtılması gerekiyor. Buna birim örgütlerden ve Sandinist Savunma Komiteleri'nden başladık.»

● «Nikaragua ayaklanması, kadınların katılımının en yoğun olduğu ayaklanmaydı. Bunun nedeni, Nikaragua devriminin en yeni devrim olmasıdır. Bundan sonraki devrimlerde bu oran daha da artacak.»

Yeni Nikaragua'nın kurulmasında Sandinist Cephe'nin görevleri

(DORA DARİA TELLEZ, AĞUSTOS 1978'DE MANAGUA'DA NİKARAGUA ULUSAL MECLİSİ'NE YAPILAN BASKINA İKİNCİ KOMUTAN OLARAK KATILDI. TELLEZ, BUGÜN, AYAKLANMA SIRASINDA BÜYÜK KAHRAMANLIK GÖSTEREN LEON KENTİNİN ASKERİ KOMUTANLIĞINI YAPIYOR. MOCADA KIŞLASI BASKINININ 26. YILDÖNÜMÜ KUTLAMALARINA KATILMAK ÜZERE KÜBA'YA GİDEN NİKARAGUA DELEGASYONUNDA BULUNAN TELLEZ İLE GRANMA GAZETESİNİN YAPTIĞI BİR RÖPORTAJI SUNUYORUZ.)

Ulusal Yeniden Kuruculuk Programı'nda Sandinist Ordu'nun oynadığı rol nedir?

Tellez: Sandinist Ordu'nun, daha doğrusu Cephe'nin Hükümete yardımda atacağı ilk adımlar, yapılacak işlerin dağıtılmasıdır. Böylece, yeni organlar yaratıldıkça, bunlar, halen var olanlarla birleşiyor. Örneğin bizim Planlama Büromuz, Tarım Reformu Kurumu ile bütünleşti. Ayrıca devlet yönetimi ve üretim yönetiminde çalışacak insanları da seçmek gerekiyor.

Bir başka temel görev, Program'ı halka iyice tanıtmak, bu amaçla onun ana noktalarını basın, radyo, televizyon ile yaymaktır. Bu çalışmayı, Sandinist Savunma Komiteleri'nden başlayarak her düzeyde teşvik etmeliyiz. Halka, devlet, mülkiyetinin ne olduğunu, kamu mülkiyetinin ne olduğunu, özel mülkiyetteki küçük çiftliklerin dezavantajlarını öğretmeliyiz.

Orduya katılanların seçilme ilkesi nelerdir?

Tellez: Eylül ayaklanmasına ve son savaşlara katılanlar ordunun çekirdeğini oluşturuyor. Bunlardan başka, son ayaklanma sırasında orduya katılanlar var. Ayrıca, savaşlara katılmayıp şimdi orduya katılabilecek olanlar var. Bu süreçlere hiç katılmayan ama zaferden sonra katılmaya başlayanlar da bulunuyor. Nikaragua devrimi, kadınların her alanda en çok katılımda bulundukları devrim oldu. Bence bunun nedeni, Nikaragua devriminin en yeni devrim olmasıdır. Bundan sonraki devrimlerde, her nerede olursa olsun, kadınların katılımının bizden daha çok olacağını sanıyorum.

Leon'da yaşamın normalleştirilmesi işinde nereye gelindi?

Tellez: Yaşam normale dönmeye başlıyor. Üretim bir ölçüde başladı. Ama henüz tam yeterli değil. Ayrıca ordunun kendisi de hâlâ işbaşında: henüz kontrol altına alınması gereken güçler var. Örgütlenme hızlandıkça politik ilerleme de sağlanıyor. Yönetim sorunları için de aynı şey geçerli. Sorunlar halka açıkça anlatılmalı. Ekonomik bir bunalım içindeyiz ve bunu açıkça söylemeliyiz çünkü bu, halkı, gelişme uğruna çalışmaya sevkediyor.

Silahlı savaşım sırasında kitleler ne gibi somut destekte bulundular?

Tellez: Kitlelerin desteği, savaşa katılımları, başlangıçta dolaysız olarak gerçekleşiyordu. Daha sonra, ikinci aşamada, savaş alanlarının belirlenmesi gerekti. Kurtarılan kentlerin içinde kalan insanların katılımı daha değişik şekilde oldu. Savunma Komiteleri örgütlendi, birim örgütler oluşturuldu, besin dağıtımı yapıldı, ivedi sorunlar çözümlendi.

Batı basını, basın özgürlüğü ve yargılamalar konusunda saldırıya başladı, ne dersiniz?

Tellez: Nikaragua devrimine karşı haber yayan ajanslar aslında kendileri basın özgürlüğünü tanımıyor. Nikaragua'ya birçok gazeteci geldi. Onlardan tek istediğimiz şey, gördüklerini anlatmaları oldu. Ama bunun tersini yapmaya alışmışlar. Yalan haberlerden sorumlu olanlar bunlar değil de ajansın sorumlu kişileri de olabilir. Biliyoruz, ABD'de gazeteleri denetim altında tutan çevreler şüphesiz hep gericidir. Basın özgürlüğüne gelince, Nikaragua'da basın özgürlüğü var çünkü basın, gazete sahibinin görüşlerini değil halkın görüşlerini yansıtıyor. Gazete, halkın öncüsü olan örgütün kontrolünde: tıpkı, diktatörlüğü deviren ayaklanma sırasında olduğu gibi. Yargılamalara gelince, Somoza'nın adamlarından çoğunu tutuklamadık bile. Öyle olsaydı 3 bin değil 30 bin kişi tutuklamamız gerekirdi. Devrim yine de herkese bir şans vermeli. Sorun eksiltmek değil artırmaktır. Yargılama ve cezalar hakkındaki bu saldırılar yalandır. Zaten bu çevreler, Nikaragua'da basın özgürlüğü olsa da olmasa da, yargılama olsa da olmasa da devrime saldıracaklardır.

SANAT... EDEBİYAT... KÜLTÜR...

Sanatın her alanında uygulanan Sosyalist Gerçekçilik

Sosyalist Gerçekçilik, dünya sanatının gelişmesinde tarihsel bir aşamadır

«Sosyalist Gerçekçilik» sanat sayfalarında, sanat ürünlerinin yorumunda sık sık rastladığımız bir kavram. Büyük Oktobr Devrimiyle birlikte Sovyetler Birliği'nde doğan ve gelişen ve sanatın her alanında uygulama alanı bulan «Sosyalist Gerçekçilik», kapitalist ülkelerin sanatseverlerinin ilgi duyup merak ettikleri bir konu. «Spufnik» dergisi Sovyet sanatının temel estetik yöntemi olan bu kavrama yöneltilen soru ve yanıtları yayınladı. Bu yayının çevirisini sunuyoruz.

● Çeviren: Faruk ÖZKAL

SORU: Sosyalist gerçekçiliğin özü nedir?

YANIT: Sosyalist gerçekçilik, Sovyet sanatçılarının mutlak çoğunluğunca benimsenen, Sovyet sanat ve yazının temel estetik yöntemidir. Özü, gerçekliğin devrimci gelişimi içinde tarihsel bakımdan somut yaşamdan alınarak resmedilmesi ya da betimlenmesidir. Sosyalist gerçekçiliğin yalnızca bir Sovyet yöntemi olduğunu varsaymak yanlıştır. Sosyalist gerçekçilik, dünya sanatının gelişmesinde tarihsel bir aşamayı oluşturur. Avrupa, Asya ve Amerika ülkelerinin birçoğunda sanatçılar tarafından benimsenmiştir.

Sosyalist gerçekçilik en başta gerçekçiliği içerir ve onun geleneklerini sürdürür. Ama, hiçbir zaman dünya sanatındaki öteki akımları yadsımamış ve gözardı etmemiştir. Düşünce ve duyguların gerçekçi bir biçimde dile getirilmesine yaradıkları sürece konvansiyonalizm (gelenekselcilik-çn), sembolizm (simgecilik) ya da öteki artistik yöntemlere karşı çıkmamıştır.

Örneğin, resimleri yalnızca kendi ülkelerinde değil, ama birçok yabancı sanat galerisinde de görülebilen üç tanınmış Sovyet sanatçısı Piyotr Konçalovski, Aleksandr Deyneka ve Martiros Saryan'ın çalışmalarını ele alalım. Bu sanatçılar, stil bakımından, teknik ve renk kullanımı açısından birbirlerinden çarpıcı bir biçimde ayrılırlar. Ama onlar, dünya sanatında yüzyıllardan bu yana yaratılmış olan ileri ve değerli tüm ürünlerin mirasçılarıdır.

Sovyet sanatçıları, kendi kendini kısıtlamış bir sanata karşıdırlar. Resim, grafik, sanatı, yontu sanatları, dünyayı ve insanı resmetmek ve betimlemek için vardır. Yoksa kendi kendilerine (ya da tek başlarına) bir örnek oluşturmak için değil.

SORU: Sosyalist gerçekçilik sanatçı üzerinde her hangi bir kısıtlama getirir mi?

YANIT: Eğer Renoir ve Monet'e, emperyalizmin sınırları içinde nasıl çalıştıkları sorulsaydı, hiç kuşku yok ki emperyalizmi kendilerinin seçtiklerini ve doğal olarak herhangi bir kısıtlama daha kesin söylersek, hiç bir sınırlama bulamadıklarını söyleyeceklerdi.

Sovyet sanatçıları, sosyalist gerçekçiliği benzer biçimde benimsiyorlar, bu yaratıcı yöntemi özgürce izliyorlar. Aynı zamanda, Sovyet estetiği sosyalist gerçekçiliğin çizgilerini berraklıkla çiziyor. Bu çizgiler şu tümceyle tanımlanıyor. «Yaşam gerçeğiyle çatışan her şey sosyalist gerçekçiliğin sınırları dışındadır.» Ama sosyalist gerçekçiliğin sınırları geniştir. Sosyalist gerçekçilik, çok sayıda yaratıcı erkinlikleri (özellikleri, kişiselliklerini-çn.), stilleri, ulusal ve artistik biçimleri öngörür.

Kuşkusuz, sosyalist gerçekçilik, kendi temel yöntemlerinden ve özelliklerinden [illegible] biçimde tanınması ve yansıtılması [illegible] kaderciliğe ve yıkım, sadizm, pornografi [illegible] savaş propagandası gibi biçimlerde toplumun ahlakını bozan sanatı, artistik yaratıcılığın çürümesi demek olan tüm bu biçimleri yadsımaktadır.

SORU: Önceki artistik akımlarla kıyaslandığında, sosyalist gerçekçilik sanatı nasıl zenginleştirir?

YANIT: Sosyalist gerçekçilik, sanatçının, günümüzdeki yaşamın özgül görmesine, yeni insanın biçimlendirilmesini özendirmesine, yaşamı en üstün idealler açısından değerlendirmesine ve insancıl ideallerin önüne dikilen kötülüklerle savaşmasına yardım eder.

Sosyalist gerçekçilik artistik gelişmede yeni bir çığır açmıştır. Bununla birlikte, bu sosyalist gerçekçi her sanatsal çalışmanın, kendiliğinden geçmişin herhangi bir artistik çalışmasından ya da öteki estetik yöntemler temelinde günümüzde yaratılmış olan bir çalışmadan daha büyük olduğu demek değildir. Öteki koşullar eşit sayıldığında, sosyalist gerçekçi çalışma (ya da yaratı) toplumsal gelişmenin sorunlarına ve yasalarına özünden yaklaşımı bakımından öteki çalışmaları geçebilir. Ama, onları artistik ve dile getirme gücü bakımından her zaman geçemez. Sosyalist gerçekçilik sanata zengin olanaklar sunar, ama bir sanatçının bu sunuları bir sanat olayı haline getirip getiremiyeceği o kişinin yeteneğine bağlıdır.

İşte bu yüzden, Sovyet sanatçılarının orta düzeyde bireysel çalışmalarına saldırıp, bunu sosyalist gerçekçiliğin «geriliği»ne bağlamaya çalışan eleştirmenler yanlış yapmaktadırlar, hem de üzerinde durulması gereken önemli bir yanlış.

SORU: Sosyalist gerçekçilik ile çağdaşçılık (modernizm) arasında bir ilişki var mıdır?

YANIT: Batılı eleştirmenler, sık sık, her ikisi de kapitalizmi reddettiğinden çağdaşçılığın ve sosyalist gerçekçiliğin aynı kaba konulabileceklerini ileri sürmektedirler. Ama çağdaşçıların reddettiği kapitalizm, onun insanlığa karşı olan özünün gerçekçi yansısından, sol-anarşist isyancılığın gerçek devrimcilikten ayrı olması kadar ayrıdır.

Çağdaşçı artistik araçların kullanılması iki temel ters sonucu da birlikte getiriyor. Çağdaşçı çalışmaları izleyicilerin çoğunluğu anlayamamaktadır ve halkla ilişki kurmak isteyen sanatçı kendini «dilsiz» konumunda bulmaktadır. Bunun yanısıra, «yetersiz biçim», düşüncenin kendisine de zarar veriyor.

Çağdaşçıların kuramcılarından birisi, «gördüğünüze inanmayınız», derken sosyalist gerçekçilik, bunun tersine, «insanı gördüğü şeylere inanmaya», bir başka deyişle, çevremizdeki dünyanın gerçeklerine inanmaya ve bu gerçekleri hakiki demokratlığın bakış açısından yansıtmaya çağırmaktadır.

Haftanın sineması

● Harbiye As Sinemasında gösterilmekte olan «Şebeke» filminden bir sahne: G. Depardieu ve I. Adjani.

Kapitalizmin Tufanı ve Nuhun Gemisi: Şebeke

● Mehmet GÖNENÇ

Piyasa sinemalarında yeni sezon, Fransız yönetmen Anrdé Teching'nin «Barocco», (Türkçe ismi Şebeke) adlı filmiyle açıldı. Bazı sinemalarda henüz yaz onarımının bitmemiş olması, bazılarında da hâlâ geçen yılın filmlerinin yinelenmesi «yeni sezon» deyimini kullanmanın erken olduğunu belirtse de, Teching'nin filmi ilginç konusu ve çarpıcı sinema diliyle belki de sezonun ilerde anımsanabilecek birkaç filminden biri olacak. Onun için biz bu filmle sinema sezonunun açıldığını varsayıyoruz.

[illegible]

Yayın Dünyası

Küba'da Eğitim

● M. Hunyeau - J. Loutrey /, Gözlem Yayınları / Çocuk Sorunları Dizisi Mayıs 1979

● Cavit TUNCER

KÜBA'da devrimin gündeme getirdiği sorunlar içinde eğitim-öğretim sisteminin yeni bir düzene sokulması yaşamsal bir önem taşıyordu. Devrimin önderleri, izlenmesi gereken eğitim-öğretim politikasının amaçlarını ve stratejisini saptamak gibi çetin bir görevle karşı karşıya bulunuyorlardı. Sorun, nasıl bir yaklaşımla ele alınmalıydı? Azgelişmiş bir ülkenin koşullarında eğitim-öğretim uygulamasının amacına ulaşması nasıl bir örgütlenmeyi gerektiriyordu? Aşılması gereken güçlükler hangi noktalarda somutlaşıyordu ve bunların üstesinden gelmek için hangi yöntemlere başvurulmalıydı. Eğitim - öğretim sisteminin tümü içinde okul öncesi eğitime ve ilköğretime ağırlık verilmesinin anlamı neydi. Devrimi izleyen 14 yıl içinde bu alandaki uygulamaların getirdiği sonuçlar neler oldu, toplumsal yapıda beklenen dönüşümler ne ölçüde gerçekleşti?

BÜTÜN bu soruların yanıtlarını «Küba'da Eğitim» adlı kitapta buluyoruz. Yazarlar, Sosyalist Küba'da uygulanan özgün eğitim sistemini tümüyle ele alarak onun küçümsenemez başarılarını sergilemişler ve aksayan yanlarını da nesnel bir gözlemle ortaya koymuşlar. Kitapta, eğitim-öğretim mekanizmasının nasıl işlediğine ilişkin oldukça ayrıntılı bilgiler buluyoruz. Uygulamanın belli basamakları, bol istatistik verilere dayanılarak somutlaştırılmış.

DENİLEBİLİR ki, Devrim'den sonra Küba'da uygulanan eğitim-öğretim sisteminin ana işlevi, her alanda halkın birbirini eğitmesi ilkesine sonuna dek bağlı kalınmakla ve üretici çalışmayı ülke çapında yaygınlaştırmakla belirginlik kazanıyor. Azgelişmiş bir ülkede kitlesel eğitimi ekonomik kalkınmanın vazgeçilmez bir koşulu sayan Küba Devrimi'nin önderleri, başlattıkları olağanüstü eğitim seferberliğini kararlı bir tutumla büyük ölçüde amacına ulaştırabilmişler. Bunun gerektirdiği özendirici önlemleri ve devrimci bir coşkuyu ülke çapında yaygınlaştırabilmişler. Ekonomisi tümüyle ABD'ye bağımlı olan Latin Amerika'nın geri bir tarım ülkesi, kısa sürede akıllara durgunluk veren dev atılımlar kaydetmiş.

ÜLKEDEKİ eğitim seferberliğinin büyük başarısı, uygulanan eğitim-öğretim sisteminin gerekli kıldığı finansmanın, yine bu sistemin kendisi tarafından yaratılmış olmasında yatıyor. Eğitim, salt teorik bilgi düzeyinde ele alınmadığı gibi, uygulama da, üretici insan faaliyetinin ülke gerçeklerine en uygun şekilde yönlendirilmesi amacından kaynaklanıyor. Elbette ki böylesi bir uygulama, geleneksel değer yargılarının ve alışkanlıkların da köklü bir dönüşüme uğramasıyla birlikte yürüyecekti.

DEVRİMİN önderi Fidel Castro, bu gerçeği şu sözleriyle vurguluyor: «Bezirgan kafasıyla sosyalist bilinci, hele komünist bilinci hiç yaratamayız... Erkeklerimizin, kadınlarımızın kafalarında ve yüreklerinde «para» simgesi durdukça sosyalist bilinci, komünist bir bilinci yaratamayız.»

KÜBA devrimcilerinin hedefi komünist bir toplumun kurulmasına yönelikti. Bu hedef, kapitalist sistemin çürümüş tüm kalıntılarının kesinlikle tasfiyesini gerektiriyordu. Yeni toplumun insanı, ekonomik gelişmenin bir ürünü olmayacaktı. «İnsan, ekonomik temelle birlikte, onunla aynı zamanda değiştirilmelidir». İnsanı değiştirmekse, «çıkar - kazanç kavramını psikolojik bir dürtü olmaktan çıkartmak», «bilinçlerde yeni değerler oluşturmak» demektir.

EĞİTİM - öğretim alanındaki Küba deneyimi, uluslararası boyutlar taşıyan bir başarıyı simgeliyor.

SANAT DÜNYASINDAN HABERLER

M. Hutean - J. Larirey / Gözlem yayınları / Çocuk Sorunları Dizisi Mayıs 1979.

Tarık Levendoğlu'nu yitirdik

Devlet Tiyatrosu'nun kuruluşuna çok önemli katkıları olan Tarık Levendoğlu salı günü yaşamını yitirdi. 3 Temmuz 1979'da 40. sanat yılı kutlanan Levendoğlu, uzun yıllar sahne yaşamımıza, yaptığı dekor ve süsleme çalışmalarıyla imzasını atmıştı. Levendoğlu, ayrıca Şehir Tiyatrosu, Dormen Tiyatrosu, Gen-Ar, Site Tiyatrosu gibi özel kuruluşların da sahne ve dekor çalışmalarına katıldı. Levendoğlu, yurtiçinde ve yurtdışında çeşitli ödüller almıştı. Bunlar arasında İtalya'da Akademilerarası konkurda kazandığı «En İyi Dekor» ödülü en önemlisiydi.

Ülkemiz sahne yaşamanın bu unutulmaz kişisi, sanatseverlerin ve dostlarının katılımıyla önceki gün toprağa verildi.

Kültür Bakanlığı Çocuk Yapıtları yarışması sonuçlandı

1979 Dünya Çocuk Yılı nedeniyle Kültür Bakanlığınca açılan çocuk yapıtları yarışması sonuçlanmıştır. Yapılan açıklamaya göre çocuk romanı dalında «Yeşil Bayır» adlı yapıtıyla Sulhi Dölek birincilik, «Neyidik Ne Olduk» ile Mehmet Türkkan ikincilik, «Zor Günler» ile Kaya Öztaş üçüncülük ödülünü kazanmışlardır. Ayrıca Ülkün Tansel'in «Işık Ülkesinde Soygun» adlı yapıtıyla Fazlı Yalçın'ın «Gün Işığı Kenti»ne başarı ödülü verilmiştir.

Çocuk Öyküleri dalında alınan sonuçlar şöyledir; Selahattin Arslan'ın «Bir Çift Selam» adlı yapıtına birincilik, Ayla Çınaroğlu'nun «Hutu Teyzenin Bahçesi» adlı yapıtına ikincilik, Abbas Çılga'nın «Dedemin Öyküleri» adlı yapıtına üçüncülük ödülü verilmiştir. Bu dalda Burhan Günel'in yazdığı «Sevinç Dolu Bir Akşam» ile, Hüseyin Akyüz'ün «Sevgi ve Anımsamak» adlı yapıtları başarı ödülü kazanmışlardır.

Çocuk Oyunu (Tiyatro) dalında birincilik, ikincilik ve üçüncülük ödülü verilmemiş, iki yapıta Başarı Ödülü dağıtılmıştır. Başarı Ödülü verilen yapıtlar, Feyza Hepçilingirler'in «Yanlışlıklar»ı, Bilgin Adalı'nın «Bencil Dev'i»dir.

İ.B.Ş.T.'da Ekip-Sanat Yönetmenleri belirlendi

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrolarında 1978-79 yılı yönetmenlerinden Oben Güney görevinden ayrılırken, yeni ekip-sanat yönetmenleri belirlendi.

İstanbul Belediyesi Kültür ve Sanat Danışmanlığı ile Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Hayati Asılyazıcı yönetiminde çalışacak sanat yönetmenleri şunlar: Münir Özkul - Fatih Şehir Tiyatrosu, Agâh Hün - Harbiye Şehir Tiyatrosu, Çetin İpekkaya - Tepebaşı Deneme Sahnesi, Mücap Ofluoğlu - Üsküdar Şehir Tiyatrosu, Haluk Şevket Ataseven - Kadıköy Şehir Tiyatrosu, Rauf Altıntak - Gezici Topluluk Ekip Sanat Yönetmenliklerine atandılar.

Balkan Tiyatro Şenliği için ilk adım atılıyor

Bulgaristan'da düzenlenen «Çağdaş Bulgaristan Tiyatro Şenliği» süresince, Bulgaristan ile Yunanistan tiyatro örgütleri arasında yapılan ve ikili bir kültür anlaşmasıyla sonuçlanan görüşmeler sırasında, yakın gelecekte bir Balkan Tiyatro Şenliği'nin düzenlenmesi amacıyla girişimlerin yapılması kararlaştırıldı.

Gözlem Yayınevi'nin «Eğitim Dizisi» ilgi görüyor

Yayın Dünyamız'da tanıttığımız «Küba'da Eğitim» kitabı Gözlem yayınlarının Eğitim dizisinden son yayındı.

Yayınevinin Eğitim dizisinde yayınladığı ve okunmasında yarar olan öteki kitaplar şunlar:

- ● Barbiana Öğrencilerinden Mektup
- ● Aydınlığa Doğru-Mario Lodi «Gerçekçi bir eğitim denemesi»
- ● Eğitim / Üretim İçindir-Harun Karadeniz
- ● Düzene Uygun Kafalar Nasıl Oluşturulur? E.A. Rauter
- ● Emperyalist Kültür Sanayii Walt Disney A. Mattelart/A. Dorfman.
- ● Politik Çocuk Kitabı-Dieter Richter
- ● Küba'da Eğitim-M. Huteau-J. Lautrey

İzleyeceklerimiz

TİYATRO

● Ankara Sanat Topluluğu, İstanbul'da Kenter Tiyatrosu'nda Brecht'in «Tik-Tak» oyunuyla, Uğur Mumcu'nun yazdığı «Sakıncalı Piyade» oyunlarını sürdürüyorlar.

SERGİ

● Bebek Akbank Sanat Galerisi'nde Alantar'ın resim sergisi Eylül'ün 5'inde açıldı. Sergi bu ayın 21'inde sona erecek.

● Parmakkapı İş-Sanat Galerisi'nde Suluboya Ressamlar grubunun sergisi açıldı.

Grubun 9. sergisinde Malik Aksel, Saim Kanra, Kazım Arısan, Cafer Bater, Nüzhet İslimyeli, Cemal Güvenç, Ruzin Gerçin, Ferit Apa'nın suluboyaları izlenebiliyor.

Özür

«İlerici Yurtsever Gençlik Gazetesi'nin açmış olduğu yarışmanın duyurusu Çarşamba Sanat Sayfamızda teknik bir yanlışlıkla «İlerici Yurtsever Gençler Derneği» diye yayınlanmıştır.

Düzeltir, özür dileriz.

TMMOB İSTANBUL ŞUBESİ AFİŞ VE KARİKATÜR YARIŞMASI AÇTI

TMMOB İstanbul Şubesi «İşçi Sağlığı - İş Güvenliği» afiş ve karikatür yarışması açtı. Afiş ve karikatür yarışmasının koşulları şöyle:

- Meslek hastalıklarının ve iş kazalarının kitlelerce daha iyi kavranabilmesini amaçlayan bu yarışma, tüm üyelerimize, sanatçılarımıza, genç kalemlere açıktır.
- Yarışmaya gönderilecek yapıtların yayınlanmış ya da yayınlanmamış olmaları aranmayacaktır.
- Yarışmaya dilendiği kadar afiş ve karikatürle katılınabilir.
- Gönderilecek afiş ve karikatürlerin boyutları 42x42 cm. den büyük olmamalıdır. Afişler postada kırılmayacak biçimde ambalajlanmalıdır.
- Afiş ve karikatürler, en geç 1.10.1979 gününe kadar gönderilmiş olmalıdır.
- Yarışmaya katılanlar 1 adet fotoğraf ve yaşam öykülerini de göndereceklerdir.

Karikatür yarışması ödülleri de şöyle:

1. Başarı: 5000 TL, 2. Başarı: 3000 TL, 3. Başarı: 2000 TL.

Yarışmaya katılma adresi: Makine Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi. İstiklal Caddesi - Ankara İş Hanı Kat: 4 Beyoğlu-İstanbul.

Bir Bilim adamının çiftliği: **TÖBANK**

BAN-SEN'E GEÇTİKLERİ İÇİN 130 İŞÇİ İŞTEN ÇIKARTILDI

TÖBANK: korsan banka

- SBF Ticaret Hukuku Profesörü Sait Kemal Mimaroğlu, bankanın parasıyla bankayı teslim alırken, kişisel çıkar sağlamak amacıyla yasa dışı işlemler yapıyor
- Profesör kurduğu bir paravan şirketle, bankanın parasını, kendi çıkarı için kullanıyor

TÖBANK'ın önünde bekleyiş

— 1 —

Ve kavga böyle başladı...

«Metin Bey...

Sizi bir konuda rahatsız edeceğim için özür dilerim... Kısaca şunu açıklamak isterim. Bizler, TÖBANK Bursa emekçileriyiz. Ve kendi bünyemizde toplanıp patron köpeklerini ve onun yandaşlarını, bizleri sömürmek için kurdukları TÖBANK-SEN'i sizlerin de yardımıyla ko...mak istiyoruz. Ne gibi h...gi yollardan gitmemiz gerektiğini sizlerden öğreneceğiz...»

Bu 16.5.1979 tarihinde Bursa'dan BAN-SEN Genel Başkanı Metin Denizmen'e yazılan bir mektuptan alıntılandı.

Ve kavga başladı...

İki bine yakın TÖBANK emekçisi, bir sarı sendikanın elinde oyuncak olmak istemiyordu artık. Sömürüye dur demek istiyor, işkolunda sınıf sendikacılığı bayrağını yükselterek, ülkenin en etkin sendikalarından biri durumuna gelen BANK-SEN'e çağrı yapıyordu. Ve gözleri pırıl pırıl yürekleri alev alev yanan kadınlı erkekli 120 işçi tüm TÖBANK şubelerini temsilen ve «işten atılmayı göze alarak» BANK-SEN'in aydınlattığı yolda örgütlenme çalışmalarına başlıyorlardı.

Kavga böyle başlıyordu...

14 Ağustos 1979 tarihli BANK-SEN Ajansı Bülteni tüm basın organlarına Genel Başkan Metin Denizmen'in şu açıklamasını geçiyordu:

«İki bine yakın TÖBANK emekçisi BANK-SEN'de örgütlenmiştir. Bundan böyle TÖBANK emekçilerinin yetkili sesi BAN-SEN'dir. Üç yıllık sözleşmelerle, boğaz tokluğuna işçi satışı, bundan böyle TÖBANK'ta yaşanmayacaktır. Bu güne dek yasa dışı sözleşmelerle tutsak işlemi gören TÖBANK emekçisi artık kaderini eline almıştır..»

Ve alanları çınlatıyor sloganlar.

«Burjuvazi kavgaya davet etti bizi davetleri kabulümüzdür».

Evet burjuvazi davet etti. TÖBANK emekçilerini kavgaya ve TÖBANK emekçileri «hodri meydan» dediler...

Saldırdı TÖBANK işverenleri.

Müdürler «Bankayı kızıl sendikaya sattınız» diye bağırıp çağırmaya başladılar. Ve birisi kalkıp dayak attırdı «Neden MİSK'e bağlı bir sendikaya girmediniz» diye.

130 işçi sokağa bırakıldı. Bayramın «arife» günü sunuldu çoğuna çıkış yazıları. BANK-SEN'in yiğit üyeleri yıkılmadı. Bayram «armağanlarını» tebellüğ etmediler.

Kavga büyüdü.

İzmir'de TÖBANK'ı protesto için binlerce insan bir araya geldi banka yöneticilerinin yasa dışı tutum ve davranışlarını kınadı. Ve yine binlerce insan, onar lira yatırıp, yeniden çekme eylemine girdiler bir çok şubede. Ve hesaplarını çekmeye başladı demokratik kitle örgütleri bankadan. 11 şubede birden iş yavaşlatma eylemi başladı. Hesaplar tutulmadı ve aylık raporlar hazırlanamaz hale geldi. Banka yönetimi körleşti. Görmeyen insan nasıl ayağı takılıp düşebilirse, TÖBANK da o noktaya geldi. Düştü, düşecek.

Ama nedir bu TÖBANK?

Kimdir bu başındaki bilim (!) adamı?

Hangi oyunlarla geldi bankanın tepesine kadar?

Bursa Merkez Şubesi içine kadar giren kuyruk.

Kimdir bu sarı sendika TÖBANK-SEN?

Açalım dosyayı...

● Profesör Banker Olursa

Asıl adı Türkiye Öğretmenler Bankası Türk Anonim Şirketi olan TÖBANK, 14.5.1958 tarih ve 7118 sayılı özel yasa ile kurulmuş olup, yasal hissedarları Milli Eğitim Bakanlığı'nın, yasanın yayın tarihinde görev yapan taşra ve merkez örgütü çalışanlarıdır. Banka kuruluşundan sonra on yıl süreyle, esas mukavelesinde yazılı amaçlarına kısmen de olsa uymaya özen gösterdi, ancak 1975'lerde iş başına gelen yeni yönetimle birlikte, «korsan» bankacılık yapan bir kuruluş haline geldi.

Nasıl?

Dosya açıldı bir kez...

Siyasal Bilgiler Fakültesi Profesörü Dr. Sait Kemal Mimaroğlu başkanlığında, İrfan Öralay, Ali Fuat Fırat, Necdet Aslan ve Bulut Hüsrev Göle'den oluşan TÖBANK İdare Meclisi Milli

● Mehmet BARAK

Eğitim Bakanlığı çalışanlarının, ellerindeki hisseleri borsada serbestçe tedavülünü ortadan kaldırdı önce. Hisse senedi sahiplerinin karşılarında tek bir alıcı vardı.

TÖBANK Mensupları Emekli Sandığı. Tüm şubeler, satış taleplerini bu sandık adına alım yapmak, bedelini yine bu sandığın Ankara Merkez Şubesindeki hesabına mal etmek suretiyle yerine getirdi. Emekli Sandığı adına şubeler kanalıyla yapılan hisse senedi alımları önemli bir miktara erişince, 1976 yılında, bu sandığın başında bulunan İsmet Katipoğlu tarafından, bir oldu bittiye getirilerek TÖBANK İdare Meclisi Başkanı Profesör Dr. Sait Kemal Mimaroğlu'na çok düşük fiyatla devredildi. Belgeler elimizde. Fakat hisse senedi alımları tüm TÖBANK şubelerinde devam ediyordu. Ama bu kez TÖBANK Mensupları Emekli Sandığı adına değil, Ankara Merkez Şubesindeki 100001 no.lu Sait Kemal Mimaroğlu'nun hesabına. Bu hesap numarası şube müdürlüklerine özel tamimle bildirilmiş. TÖBANK hissedarları bilir mi ola?

● Korsan Bankacılık

Siyasal Bilgiler Fakültesinde ticaret hukuku profesörlüğü yapan Türkiye Öğretmenler Bankası İdare Meclisi Başkanı Prof. Dr. Sait Kemal Mimaroğlu, kafasını toplumun gelişmesi için 'adayacağı yerde, başka şeylere adarsa ne olur? İşte tipik örneği: KORSAN BANKACILIK!» Ne yapıyor bu bilim (!) adamı? Bankanın parasıyla, hisseleri, yine kendi adına, doğrudan doğruya toplaması yetmiyor. Bu kez YASATAŞ diye bir şirket kuruyor. Bankalar Yasasına aykırı bu. Sonra milyonlarca liralık kredi açıyor bu kuruluşa. Geride kalan hisseleri de toplasın diye. Belgeleri elimizde, sırası gelince açıklayacağız. Evet tüm TÖBANK hisselerini toplamalı. Çünkü bir kaç gün sonra Genel Kurulu var TÖBANK'ın. En büyük patron kendisi olmalı. Bir aile bankasına dönmeli TÖBANK. Ya da SİİRTBANK olmalı. Hemşerileri ve yakın dostlarıyla bankayı kıskaca almış çünkü...

Bu kadar değil! Dosyada çok şey var. Ve belgelere dayanıyor anlattıklarımız...

Peki daha ne yapıyor, korsan bankacılık zincirinde, bu bilim (!) adamının başında bulunduğu TÖBANK yönetimi?

Yasal faiz hadlerini zorluyor, yüzde 23 oranında faiz alıyor müşteriden. Müşteri razı, TÖBANK razı, yasa önemli değil. Hemen senetler hazırlanıyor, çekler, havaleler, teminat mektupları... Görünüşte her şey kitabına uygun... Ya gerçekte?

Bir de yasa dışı verilen teminat mektupları var. Örneğin Ali Rıza Çarmıklı ve Kozanoğlu - Çavuşoğlu İnşaat Limited şirketine, Libya'daki inşaatları için verilen 400 milyon liralık teminat mektubu. Bir banka sermaye ve ihtiyat toplamının yüzde 25'inden fazla bir kişiye ya da bir kuruluşa nakit olmasa da kredi açamaz. Ne yapıyor TÖBANK yöneticileri? Devrede bankanın hissedar olarak içinde yer aldığı ÖBİTAŞ (Öğretmenler Bankası İnşaat Ticaret A.Ş.) var. Hemen bu şirkete aktarılıyor teminat mektubu. Oradan da Libya'ya uçuyor.

Bu kadar da değil...

Bir de resmi mevduat olayı var.

Bakanlar Kurulu kararnamesine göre resmi mevduatın resmi bankalarda yatması gerekli. Oysa TÖBANK için bu geçerli değil. Bazı bakanlar da (!) TÖBANK'ı sırtlıyor. Bakanlıkların resmi bankalarda durması gereken paraları burada yatıyor ve yasa dışı kredilendirmelerde kullanılıyor. Elimizde belgesi var. Sırası gelince açıklayacağız.

Ya il özel idareleriyle kurulan iyi (!) diyaloglar?

Ya 20 bin lira gibi çok küçük bir rakamı, bir sayın valiye (!) verdikten sonra, 7 bin liralık faiziyle birlikte, kamufle etmeye ne demeli?

TÖBANK'ın 1978 yılı çalışma raporuna göre vadesiz 621 milyon 47 bin 386 lira 38 kuruş, vadeli 379 bin 401 lira 77 kuruş resmi mevduatı var, 621 milyon küsur lirayı TÖBANK yüzde 3 gibi düşük bir faizle kullanıyor...

Bu kadar da değil...

Dosya açıldı bir kez...

YARIN:
Yasadışı kredi açmaktan sanık iskemlesinde

tırmık — AYDIN ENGİN

Modern grev kırıcıları

«Nihal Kollektif Şirketi emekçileri» imzalı bir mektup aldık. Ne üretirler, kaç kişidirler, çalışma koşulları nedir bilemiyoruz. Bildiğimiz sınıf güdüleri ile «bilimsel gerçeği» yakalamanın sınırında dolandıklarıdır.

İmla hatalarıyla dolu sımsıcak mektuplarında «modern bir grev kırıcılık» eylemini anlatıp yakınıyorlar. Mektubun içtenliği, mektubun satırlarından fışkıran proleter uyanıklığı, imla hatasını da, anlatım bozukluğunu da kusur olmaktan çıkarıp neredeyse «erdem» haline dönüştürüyor.

Nihal Kollektif Şirketi emekçilerinin yazdıklarından anladığımıza göre bir sendikada örgütlenmişler. Konu yetki aşamasına gelmiş ve bir gazetede ilan yayınlanmış. Yasaya göre altı işgünü içinde ilgili sendikanın toplu sözleşme çağırısına işveren yada aynı işkolundaki başka sendikalar itiraz etmezse yetki kesinleşir.

İşte tam bu aşamada modern grev kırıcılar devreye girmiş. «Basın derleme ve kupür bürosu» olarak faaliyet gösteren bir özel kuruluş, işverene bir yazı yollamış. «17 Temmuz'da filanca gazetede sizin işyerinizde toplu sözleşme çağrısı yapılacağına dair bir ilan yayımlandı. İşte ilişikte kupürünü de sunuyoruz» demiş. Bundan böyle de bu tür hizmetler sunabileceklerini ve bunun için yılda 4 bin liracık verip kupür servislerine abone olunmasının yeterli olacağını belirtti.

Sonra?

Sonrasını, Nihal Kollektif emekçileri aynen şöyle yazıyor:

«17 Temmuz'da Türkiye gazetesinde yayınlanan ilanımızı patrona bildirmek için bu yazıdan yolladılar. Yazıyı saklamamıza rağmen yine de patrona bildirdiler. Patron da arkadaşlarımızı işten attı...»

Bu kadar. Tüm not bundan ibaret. Ama sayfalar ve sayfalar dolusu yazılsa daha güçlü, daha yalın bir anlatım mümkün mü?

«...patron da arkadaşlarımızı işten attı...»

Şu enflasyon cehenneminde işten atılmak ne demektir? Bunu işten atılmadan kavramak pek kolay değil.

Ancak konumuz da bu değil. Nihal Kollektif Şirketi emekçileri mektuplarında şöyle diyorlar:

«...Bizim sizden istediğimiz ve öğrenmek istediğimiz şudur. Bu büro kanuni midir? Neden işçilerin haklı davasını, kanuni hakkını baltalıyorlar. Bunların yaptığı bu ispiyonculukları engellemek imkânları var mı? Bunu gazetemizde açıklamanız ve en yakın zamanda bütün devrimci, emekçi kardeşlerimizin bilgilerine sunmak ve bu konuda aydınlatmanızdır...»

Nihal Kollektif Şirketi'nin emekçilerinden yanıtı geciktirdiğimiz için özür dileyip, sorularını yanıtlamaya çalışalım.

Sözü edilen basın derleme ve kupür bürosu «kanuni»dir. Benzeri bir kaç firma ile birlikte faaliyet gösteriyorlar. Kanunidir diyoruz, yani bu faaliyetlerinden dolayı hiç bir polis onları yakalamaz, savcılar soruşturma açmaz, Türk Ceza Yasası da bu faaliyet için «suçtur» demez.

Eh, kapitalizmde ispiyonculuğun, grev kırıcılığın, gammazlığın, işçilerin ekmeğiyle oynamanın «suç» olmasını bekleyemeyiz. Yani özetle bir kez daha yanıtlarsak, kapitalist düzende bu tür eylemler, faaliyetler «suç» değildir. Burjuvazinin yasalarına ve ahlak kurallarına milimi milimine uygundur.

Kaldı ki Nihal Kollektif Şirketi'ndeki arkadaşlarımız ağaca bakmaktan ormanı göremiyorlar. Suçu, şu üç beş avantacının, kapitalist şirketlerden üç beş kuruş koparmak için kurdukları basın derleme ve kupür bürosunda arıyorlar. İşverenin, arkadaşlarını işten atmasının sorumlusu olarak bu büroyu, bu ispiyoncuları gösteriyorlar.

Yanılgıdır bu.

Bir suçlu aranacaksa eğer, güneş gibi ortada. 1979 Türkiye'sinde en doğal Anayasal haklarını kullanıp sendikal örgütlenme yolunda (aslında çok gecikmiş) bir adım atan işçileri —bu gerekçeyle— işten çıkaran patrondur. Patronlara, örgütlenen işçiyi kapı dışarı etme olanağı veren düzen'dir. Eğer suçlu arıyorsak, eğer değişmesi, yıkılması gereken biri varsa o da kapitalizm'dir.

Üç beş ispiyonculuk bürosunu kapatmakla ne önlenir? Onları kapatırsınız, yenileri türer, onları da kapatırsınız, daha başkaları...

Ünlü örneğimizi vereceğiz gene. Sıtmayla savaşacaksak bataklığı kurutacağız. Sivrisinekleri tek tek avlayıp öldürmekle sıtmanın kökü kurutulmaz. Tam tersine kişi «birşeyler yapıyorum, sıtmayla savaşıyorum» sanıp kendini ve kendine inananları kandırır.

* * *

Nihal Kollektif Şirketi'nin sayılarını bilmediğimiz emekçileri için yazdıklarımız tüm işçiler için geçerli. Yakında madeni eşya üreticisi işçileri MESS ile, Lastik işçileri, Lastik İşverenleri Sendikası ile, tekstil işçileri, Tekstil İşverenleri Sendikası ile sert bir toplu sözleşme savaşımına girecekler. Nihal Kollektif Şirketi patronunun yapıp ettiklerinin daha hınzırca, daha kurnazca, daha gaddarca örneklerini göreceğiz.

Ama sınıf savaşımında yılların deneyimleri ile donanmış madeni eşya, lastik, tekstil işçileri bu saldırıları boşa çıkaracak. Yeni dersler, yeni deneyimlerle donanacak işçi sınıfı. Nihal Kollektif Şirketi'nin emekçileri de bize sordukları soruların «gerçek» cevaplarını sınıf kardeşlerinin eylemlerinden çıkaracaklar.

ACILI YILLAR

Eduard Claudius

Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları

Şaka mı yapıyordu, yoksa ciddi miydi? Uçmak benim için bir serüvendi

— 100 —

Adamlardan biri yavaşça kalkıyor ve çıkıyor. Bu bir işaret. Diğerleri de kalkıyor ve ayaklarını sürükleyerek uzaklaşıyorlar. Azıcık şekilsiz bir adam olan ve gözleri şimdi düş kırıklığı ve üzüntü anlatımı taşıyan belediye başkanı, yavaşça şöyle diyor:

— Evet, işte görüyorsunuz nasıl oluyor! O kadar uzaktan kalkıp geldiler... Ve şimdi... Güç bu, gerçekten çok güç.

Kendisini teselli etmeye çalışıyorum:

— Her şey düzelecek, göreceksiniz... Her şey yoluna girecek... Bu sözlerim üzerine yüzü şaşılacak derecede aydınlanıyor. Onaylıyor:

— Evet, evet... Şüphesiz! Fakat girdiğiniz zahmet için ben nasıl teşekkür edebileceğim? Burada bizim tavuktan ve kazdan başka bir şeyimiz de yok!

Şiddetle reddetmem hiçbir şeye yaramadı. Ayakları bağlanmış bir kaz arabanın arka koltuğu üzerinde çoktan yer almıştı. Onu kendisine geri vermeye çabalayınca, kırgın kırgın homurdanmaya başladı:

— Herhalde beni yaralamak istemezsiniz.

Sonra da Moskova daveti geldi. İlk Alman sanatçı delegasyonu, yazarlar ve ressamlar, Nisan ayında Moskova'yı ziyaret edecek ve 1 Mayıs'ta kürsüye çıkacaktı.

Ziyarete katılacaklar şunlardı: Anna Seghers, Bernhard Kellerman, Heinricch Ehmsen, Günther Weisenborn, Jurgen Kuczynski, Wolfgang Langhoff, Stefan Hermlin, Wolfgang Harich, Michael Tschesno. Benim adımın da listede bulunduğunu öğrenmek beni büyük heyecana ve şaşkınlığa sürükledi.

Çoğu savaştan önce olmak üzere, aramızdan bazıları Moskova'yı görmüşlerdi. Bu davetin onlar için olağanüstü bir önemi yoktu. Bana gelince, durum aynı değildi. Sovyetler Birliği'nin, ta delikanlılığımdan bu yana benim için oynamış olduğu rolün bilincine şimdi vardım. Kaç kez Moskova'yı kızıl yıldız altında görmeyi umut etmiştim. İşsizlik büroları önünde kuyruklar yaptığımız o büyük bunalım döneminde, bu kent bizim için umudun sembolü, bir cankurtaran simidi olmuştu. Onsuz halimiz nice olurdu?

Fakir barınaklarında kaldığımız sıralarda, uykusuz geceler boyunca, ya da sonradan, İspanya'da yaralıyken hep kızıl yıldız altındaki Moskova aklıma takılırdı. Alman birlikleri 1941 kışında kente saldırdıkları sırada — bende Witzwil'e kapatılmış idim — ettiğim tek dua, onun iyi dayanmasıydı. O unutulmaz Kasım günü Moskova'daki Kızıl Meydan'da çınlıyan Stalin'in sesi, kendi umudumuzun sesiydi.

Herhalde Devrim'in Rusya'dan yola çıktığına inanan tüm benim kuşağımın insanları gibi benim kafamda da, bu kent ve bu ülke hakkında heyecanlı ilişkilerle, bizzat Devrim gerçeğiyle ve onun adına meydana getirilmiş olan toplumsal değişikliklerle beslenen güçlü bir kavram yer etmişti. Kısaca, bu ülke bize yeryüzünün dışında bir cennet gibi görünüyordu. Kendimizce yarattığımız bu hayaller, ahlak, politika ve kültür yönündeki değişimleri, günlük yaşamı, ülkenin tarih ve uygarlığını tam olarak yansıtamıyordu. Bizler için önemli olan, bize bu ülkeyi tanıtan edebiyatın, gerçeği ne derece yansıttığıydı.

O tarihte, «İl 14»ler daha hizmette olup Moskova'yı sekiz saatte alıyorlardı. Eğer sabahleyin gitmek isteniyorsa, bir önceki akşam hava alanında bulunmak gerekiyordu. Memnun ve neşeli bir şekilde orada buluştuk. Herbirimize yolculuk için yiyecekler ve bir şişe votka dağıtıldı. Dymschitz'e kuşkuyla sorduğunu anımsarım:

— Aman Allahım, bu kadar şey ne olacak? Kim yiyecek bütün bunları?

O ise büyük bir ciddiyetle yanıtlıyordu:

— Zorunlu inişe geçmemiz hali içindir mutlaka..

Şaka mı yapıyordu, yoksa ciddi miydi? Uçmak bana büyük bir serüven gibi görünüyordu. Bu gün bile, yaptığım binlerce kilometrelik uçuşa karşın uçağa binmek benim için hep serüvenin kendisi olarak kalmıştır. Uçağa binmeden önce hepimiz karra verdik: Yemek ve içmek uçak tutmasına karşı en iyi ilaçtır. Bu güzel öneriyi ortaya atan da Anna Seghers idi.

(Devamı Var)

Akdeniz Oyunlarına katılacak ilk sporcu kafilemiz gitti

Sporda Uluslararası alanda tümüyle silinen Türkiye 8. Akdeniz Oyunları ile kolay bir sınava çıkıyor. 17 Eylül Pazartesi günü başlayacak olan ve 13 gün sürecek 8. Akdeniz Oyunları açılış törenleri için 142 kişilik ilk kafile Split'e gitti. Şimdiye kadar katıldığı Uluslararası düzenlemeler içinde en kalabalık kadro ve en çok dalda yarışmalara katılacak olan Türkiye'nin 8. Akdeniz Oyunlarında 30-35 arasında madalya kazanması normal bir sonuç olacak. Akdeniz Oyunları sonucunda alınacak derece Türkiye'nin yerini ve durumunu belirleyecek.

● 14 ülke katılıyor

17-29 Eylül tarihleri arasında yapılacak olan oyunlara 14 ülkenin katılacağı kesinleşti. Bunlar arasında Lübnan, Suriye ve Fas'ın oyunlara katılmayacağı, Kıbrıs'ın ise kes 1 sembolik sporcu ile oyunlara katılacağı öğrenildi. Oyunlara katılacak olan ülkelerin kaç kişi ile katılacakları ise söyle belirlendi:

Ev sahibi Yugoslavya 407 kişi, İtalya 391 kişi, Fransa 301 kişi, İspanya 293 kişi, Türkiye 255 kişi, Mısır 216 kişi, Yunanistan 206 kişi, Cezayir 193 kişi, Tunus 162 kişi, Malta 68 kişi, Libya 36 kişi, Lübnan 12 kişi, Monoco 5, oyunlara katılan Kıbrıs ise 1 kişi ile 8. Akdeniz oyunlarına katılacaktır.

16 Eylül Pazartesi günü yapılacak açılış törenlerine Türkiye'nin atıcılık, boks, jimnastik, güreş, judo, masa tenisi, tenis, yüzme, kürek, voleybol dallarına dahil sporcularımız katılacaklar. 29 Eylül günü yapılacak kapanış törenine ise 18 Eylül'de Türkiye'den hareket edecek sporcularımız da katılacaklar.

Akdeniz Oyunlarında başarısızlık olasılığına karşı şimdiden kılıf hazırlama endişesinde görünen Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur «Sporumuzda beklenen gelişmenin sağlanamaması ve bir altyapının gerçekleştirilememesi kişilerin başarısızlığı olarak değerlendirilmemelidir» dedi...

ÇAKMUR OLASI BİR BAŞARISIZLIĞA KILIF ARIYOR

Ankara, (A.A.) — Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur, «Spor'daki gerçek gelişme, herşeyden önce bilimsel değerleri spor alanında özümleme ile başladığını belirtti ve sporun dünyada bir bilim halini aldığını» vurguladı.

Anadolu Ajansı muhabirine bir demeç veren Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur, özetle şöyle konuştu:

«Sporumuzda beklenen gelişmeleme ve sporda atılım yapamama sorunları, bir bütün olarak incelenmelidir. Sadece bir bakanlığın özrü olarak, hele hele kişilerin özrü olarak, kişisel başarısızlıklar biçiminde değerlendirmek, ve bunlara indirgenen tartışmalar her zaman boşluklara kalmaya mahkumdur.

Spordaki gerçek gelişme, her şeyden önce bilimsel değerleri spor alanında özümleme ile başlar, spor dünyada bir bilim haline geldi.

Spor teknolojisi, bütün bunları geniş açıdan, geniş perspektiften görüp değerlendirmek gerekir. Bir bütün olarak görmek değerlendirmek gerekir. Antrenörü ile, eğitmeni ile, monitörüyle, yöneticisi ile ve bütün bunların temeli olan tesisleri birlikte spor anlayışımızı belirli bir sisteme oturtmamız gereklidir. Hatta gerekliliğin ötesinde koşuldur. Bütün eleştiriler özde bir sistem içinde yapılmalıdır.

SPORUMUZDA SİSTEM YOK

Sporda görebildiğimiz kadar bir sistem yoktur. Sporda bir amaçlar dizisini göremiyoruz. Yıllık programlar yoktur, hatta ve hatta görebildiğimiz kadarı ile aylık programlar yoktur. Yani kısa dönemli, uzun dönemli bir spor anlayışı içinde yoğrulmuş programlar bugüne değin Türkiye'de görülmedi.

SPORUN İLKELERİ BOŞLUKTADIR

Sporun ilkeleri boşlukta kaldı. Bir temele bir öze dayandırılmadı. Belliki başarıları sağlayabilecek aşamaya gelmek için gençlik potansiyeli var. Kitlenin spor yapması sonucu şampiyonlar da belirecek.

Ekimden sonra hükümet düşmez, Çakmur değişmezse spor cephesinde yeni bir şey var...

Futbol Federasyonu bağımsız oluyor

● BTGM ile Futbol Federasyonu arasında hiçbir bağ kalmayacak. Federasyon Kurulu'nu kulüpler kendi aralarında oluşturacaklar. Masrafları kulüpler kendileri karşılayacak. Kulüpler profesyonel maçlar için kendi sahalarını oluşturana kadar BTGM'nün tesislerinden maç başına kira ödeyerek yararlanabilecekler.

● İlk aşamada Futbol Federasyonu BTGM'den ayrı bir binaya taşınacak. Federasyon Başkanı Saltık, BTGM tarafından kendilerine gösterilen ayrı binanın yerini beğenmedi.

Ankara, (Politika) — Gençlik ve Spor Bakanlığı ile BTGM'de Futbol Federasyonu'nu ayırmak konusunda başlayan eğilim ciddi olarak üst düzey görevlileri tarafından ele alındı. Hafta içinde yapılan toplantıda, profesyonel futbolla ilgili olarak duyulan rahatsızlıklar ele alınarak Futbol Federasyonu'nun bağımsız olması için gereken önlemler saptandı.

Yapılan toplantı sonucunda kararın zamanlanması ve ne şekilde uygulanacağı konusunda somut adımlar atıldı. Bu karara göre futbol federasyonu BTGM bünyesinden çıkartılarak, profesyonel futbol maçları ile ilgili her türlü sorumlu bu federasyona verilecek. Profesyonel lig maçlarına katılan kulüplerin kendi aralarında seçecekleri bir kurul tarafından oluşturulan futbol federasyonu ayrıca tüm harcamalarını ve uygulamalarını kendisi tasarlayıp kendisi yapacak. Amatör futbol ligleri ise eskisi gibi BTGM'de kurulacak bir federasyon tarafından yürütülecek.

Ekim'den sonra şimdiki hükümet düşmez ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur'un bakanlığı değişmezse bu karar mutlaka uygulamaya konulacak. Geçtiğimiz ay içinde bu kararın ilk aşaması olarak Futbol Federasyonu'nun ayrı bir binaya taşınması kararlaştırıldı. Ancak, Federasyon Başkanı Cemal Saltık kendilerine verilen yeri beğenmedi. Ulus'ta Denizciler Caddesinde bulunan ve halen BTGM Tesisler Dairesi'nin içinde bulunduğu binanın boşaltılarak Futbol Federasyonu'na tahsis edilmesi önerisi Saltık tarafından benimsenmedi. Saltık Federasyon binasının Ankara'nın merkezi bir yerinde bulunmasını talep etti. Halen Federasyon kendine böyle bir yeri aramakta.

Ekim'den sonra hükümet düşmez ve Çakmur değişmezse tümüyle bağımsız olarak çalışacak olan Futbol Federasyonu, fikstür çekiminden hakem atamalarına dek her işi kendi başına yapacak. BTGM'nün hiçbir sorumluluğunu taşımayacağı profesyonel futbol ligleri için, kulüpler kendi tesislerini yapıncaya dek Beden Terbiyesinin stadlarından kira ödemek koşulu ile yararlanabilecekler.

Gençlerbirliği cangüvenliği sağlanınca Tarsus'a gidiyor!..

Ankara, (A.A.) — Gençler Birliği kulübü yönetim kurulu önceki gece yaptığı olağanüstü toplantıda Tarsus Emniyet Müdürünün can güvenliği açısından garanti vermesi üzerine Tarsus'a gitmeye karar verdi.

Deplasman maçlarında gerekli can güvenliğinin sağlanamadığını ileri sürerek Tarsus'a gitmek istemeyen Gençlerbirliği Kulübü Yönetim Kurulu, Tarsus Emniyet Müdürlüğünün bu konuda her türlü garantisi vermesi üzerine bu haftaki Tarsus İdmanyurdu deplasmanına gitmeyi kararlaştırdı.

Ankara Mektubu

Hasan Uysal

NİCE AKDENİZ OYUNLARINA

Akdeniz Oyunlarının kabaca bilançosu toplam 15 milyonu aşıyor. Bu duruma göre alacağımız her madalya (30 kabul edersek) yarım milyon liraya geliyor. 15 milyon liranın 2 milyon lirası 255 kişiye harcırah olarak verilecek. 1.600.000 lira ise THY'dan kiralanan uçağa ödenecek. Sporcular, yöneticiler ve görevliler için diktirilen forma, eşofman ve elbise harcamaları ile kafilenin faturası 1,5 milyonu aşıyor. Aylardır süren Akdeniz Oyunları kamp çalışmaları için yapılan harcamalar ve ödenen harcırahlar da gözönüne alınacak olursa toplam masraf 10 milyon lirayı aşacak. 5 milyon nereye mi gitti? O da 255 kişilik kafilenin serbest piyasadan topladığı mark ve dolarların tutarı. Malum ilk turlarda elendikten sonra alışverişler başlayacak...

Akdeniz Oyunları tam anlamı ile turistik bir gezi olacak. Nereden mi anladım? Koskoca kafilede foto-film merkezinden tek görevli götürülmüyor yapılacak karşılaşmaları filme alıp, bunun bir eğitim aracı olarak kullanılmasını bile düşünmeyen Türkiye kafilesine başka ne ad bulunur.

Sporcu arkadaşlarım, yarışlar sırasında iyi seyredin bakalım. Hangi ülkeler kaç çekici ile ve kaç görevli ile gelmiş. 255 kişi gidecek, gezecek, yatacak, yiyip, içecek arada yarışma yapıp, yarışma seyredecek. Sonra «Allah ne verdi ise» madalya alıp gelecek. Sonra bol dedi-kodusu bir süre sürecek. 4 yıl sonra gelsin yeni Akdeniz Oyunları. Bizde «bizim vergilerden toplanan paralar gene deve oldu» deyip oturacağız. Ne kafalı yöneticilerimiz var doğrusu. Nereden bulup getirirler bu kadar cins adamı hayret doğrusu. Arasan bu kadar cinslerini bir arada bulamazsın.»

En şanslı dönemde Akdeniz Oyunlarına katılıyoruz. Hem en çok spor dalında hem de en çok sporcu ile katılacağımız oyunlar da Mısır yüzünden Arap ülkeleri bazı dallarda yarışmalara katılmayacaklar. Favori ülkelerden İtalya ve Fransa ise gene bazı dallarda ekip getirmeyecek. Vardar'ın dediği gibi zaten Akdeniz Oyunları Türkiye'nin en kolay madalya alabileceği düzenleme... Buna karşın gene 25-30 madalya ile dönülecek olursa, en iyisi dükkanı kapatmak olacak. O zaman Çakmur'a başka iş aramak gerek. Gitsin biraz da başka yerleri düzeltsin (!)

Bir zamanlar bu tür oyunlara katılan sporculara şöyle seslenilirdi:

— «Türkler Avrupa kapısında» veya «haydi arslanlar» bakıyorum kimseden bir tıs yok. Herkes sonucu biliyormuş gibi geldi bana. Ancak bu kadar umutsuzluğa kapılmak boşuna. Bir kere Monako ve Malta'dan iyi derece yaparız. Oyunlara gelmiyorlar da... Bu bir. Her yerde başta olan sosyalist ülkelerin de hiç evamesi okunmayacak. Çünkü Akdeniz ülkesi değiller... Bu da iki. Daha ne karamsarlığa düşüyorsunuz.

Haydi kahramanlar, sizin bitiniz dünyaya bedel.

Şimdiden yazmak gerek, Türkiye'nin alacağı sonuçtan sonra sporcu veya çalıştırıcılardan bir grup sorumlu tutulacak. Dikkatler onlara çekilecek. «İşte sorumlu bunlardı. Split'te rezalet çıkardılar» diyecekler. Bu alışılmış oyun büyük olasılıkla gene yinelenecek.

Ben yazayım da belki etkili olur. Başka yöntem bulurlar. Zaten bulamayacakları tek yöntem neden başarısız olduğumuz bütün sorun da burada ya...

Tito'nun portresini götürdüler

Akdeniz Oyunlarına giden ilk kafile Mareşal Tito'nun büyük boyda bir tablosunu beraberinde götürdü. Türkiye'nin ünlü portre ressamlarından olan Cem Karababa tarafından yapılan 80 metrekarelik tümüyle renkli portre BTGM'ce satın alınarak Split'e götürüldü.

Akdeniz Oyunları açılışı törenleri sırasında Türkiye ekibi tarafından taşınacak olan dev tablo tören sonunda Yugoslav Devlet Başkanı Mareşal Tito'ya armağan edilecek.

Voleybolcular umutsuz gitti

Ulusal Voleybol Takımı Antrenörü Değer Eraybar, Akdeniz Oyunları'nda voleybol dalında hiç şansımız bulunmadığını öne sürerken, geçen yıl Türkiye'nin en iyi voleybolcüsü seçilen İsmet Kır ise doktorsuzluktan yakındı...

Ulusal Voleybol Takımı antrenörü Değer Eraybar

Eraybar: "Voleybolda madalya şansımız hiç yok„

Akdeniz Oyunları'na giden ilk kafilede yeralan voleybolcularımız Split'e umutsuz gittiler.

Voleybol ulusal takımı antrenörü Değer Eraybar açıkça oyunlarda hiç şansları bulunmadığını söyledi.

Mısır'ın oyunlara katılması nedeniyle, Tunus, Fas, Cezayir ve Suriye'nin katılmayacağı Akdeniz Oyunları'nda voleybol dalında finalin İtalya ve Yugoslavya arasında geçeceğini öne süren Eraybar, üçüncülükte ise Fransa'yla Yunanistan'ın şanslı olduğunu belirtti.

Bu arada görüşlerini açıklayan geçen yıl Türkiye'de yılın en iyi voleybolcusu seçilen İsmet Kır şunları söyledi:

«Akdeniz Oyunları'na hergün tek antrenman yaparak 1,5 aydır çalışıyoruz. Oyunlar için kamp yapılmadı. Antrenmanların serbest kalması açısından yararlı oldu. Kamp yapıldığı zaman sporcu normal yaşantısından kopuyor. Bu durum da sporcuyu psikolojik olarak baskı altında tutuyor.

Çalışmalarımızı doktorsuz, masörsüz olarak sürdürüyoruz. Yugoslavya'ya 2 doktor gidecek, kafileler dağınık yerlerde kalacağı için bunların pek yararı olacağına inanmıyorum. Kolumda sakatlık olduğu halde hiçbir tedaviyle karşılaşmadan Akdeniz Oyunları'na gidiyorum.

Akdeniz Oyunları'nda voleybolda bir şey beklemiyoruz. İtalya ve Fransa güçlü ekipler, bunların yanısıra Mısır ve Fas'la yapacağımız karşılaşmalar yararımıza sonuçlanır. Kısaca sonuçtan umutlu değiliz.

Bazı voleybol kulüplerinin antrenörleri yabancı. Bu nedenle ulusal takımımız zarar görüyor. Yabancı hocanın yanında çok başarılı olan bir sporcu ulusal takımda yerli hocanın tekniğine uyamayarak tam bir başarı elde edemiyor.

Son olarak şunu söyleyeceğim. Ülkemizde spor bir meslek olarak belirlenmemiştir. Sporcular örgütlenmeli, bir sendika veya dernek çatısında biraraya gelmek zorundadırlar.»

Akdeniz Oyunları'na katılacak olan Voleybol Ulusal Takımımızın kadrosu şöyle: Semih, İsmet, Uğur, Faruk, Yusuf, Zeki Serdar, Serap, Şükrü, B. Faruk, Ahmet Levent.

Takımımızın antrenörü Değer Eraybar ve kafile başkanı Voleybol Federasyonu Başkanı Özcan Mutlugil voleybol kafilesinde yer alıyorlar.

YEŞİLKÖY'DEN İZLENİMLER...

«YAYINLANAN YÖNETMELİK GÖRGÜSÜZLÜĞÜN TA KENDİSİDİR»

● SÜHEYL KADAK

● 8. Akdeniz Oyunları'na gidecek ilk kafile nedeniyle İstanbul Yeşilköy Havalimanı oldukca hareketli dakikalar yaşadı. Havalimanının dış hatlar kapısının önünde saatler önceden birikmeye başlayan 142 sporcu ve yöneticilerle, yakınları genel hizmetleri oldukca aksattılar.

● Türk Hava Yolları'nın sporculara sırt çantaları dağıtacağı duyulunca ortalık birden karıştı. Birer çanta kapabilmek için sporcularımız uzun kuyruklar oluşturdular. Bu sırada alanda bulunan turistler ise alışık olmadıkları bu duruma şaşkınlıklarını gizleyemeden bakıyorlardı. Sporcularımız kendileri için hazırlanan komik yönetmeliği daha şimdiden unutmuş görünüyorlardı. Onları yönetecek olanlar ise çoktan çantalarını almışlardı bile. Herkes çantasını alıp huzura kavuşunca karışıklık da biraz hafifledi.

● Geçtiğimiz günlerde kafile başkanı Mazhar Vardar'ın gazetemizde Akdeniz Oyunları'nda alacağımız madalya sayısı konusunda bir haberi çıkmıştı. Bu haber üzerine Tahsin Albayrak Vardar'ı kınayarak kendisinin falcı olduğunu söylemişti. Bu konuda Beden Terbiyesi Genel Müdür Yardımcısı ve Akdeniz Oyunları Kafilesi Başkanı Vardar şu yanıtı verdi: «Benim öne sürdüğüm tahmin bilimsel yollardan geçerek hazırlanmıştır. Sayın Albayrak'ın tüm hiyerarşi kurallarını çiğneyerek benim hakkımda çirkin sözler söylemesi üzücüdür. Akdeniz Oyunları dönüşünde hakkında soruşturma açılacaktır.»

● Sporcularımızın Akdeniz Oyunları esnasında uyması gereken kuralları içeren yönetmelik konusunda ise Vardar şunları söyledi: «Bu yönetmelik gerçekten de belli bir düzeye gelmiş kişilere uygulanacak bir yönetmelik değildir. Ne var ki çok eski tarihlerde yazılmış bu yönetmeliği düzeltme fırsatını bulamadık. Eleştirileri tamamen haklı buluyorum. Eğer görevde kalırsak bunu yeniden ele alıp akılcı bir şekle sokacağız. Fakat buna karşın göreceğiz ki yönetmelikde yer alan bazı maddeler çiğnenecektir. Bu nedenle biz görevimizi yapmış olduk. Sporculara gerekirse yaptıklarının hesabını sorabilmemiz için bunu yayınlamamız gerekiyordu.

● Sporcularda sözü edilen yönetmelik konusunda oldukça dertliler. «Bu ne biçim yönetmelik. Bu kadar ilkellik olur mu? Bunu yayınlayanlar bizden daha çok mu görgülüler?» diye yakınıyor hepsi.

● Pasaport kontrolünden sonra transit salonuna doluşan sporcularımız burada bulunan gümrüksüz satış mağazalarının önüne hücum ettiler. Bayan sporcular daha çok süs eşyası satan mağazaları istila ederken erkek sporcularda Tekel'in mağazasını kuşatmıştı. Dövizleri nerden bulduklarını öğrenmek için yöneticilere soru sorduk ve bu paraların sporculara mutemetler tarafından verilmediğini öğrendik.

● Böylece ilk kafilemiz yola çıktı. Çantaları sigara, hediyelik eşya, parfüm dolu olarak. Sanki bir daha geri dönmeyeceklermiş, sanki mağazalardakiler bitecekmişcesine yüklenerek gittiler..

Mennea 200 metrede 19.72 ile Dünya rekoru kırdı

● 200 metrede Dünya rekoru kıracağına and içen İtalyan atlet Mennea verdiği sözü önceki gün tuttu ve finaldeki inanılmaz derecesiyle dünya rekorunu elegeçirdi.

Mexico City, (A.A.) — Mexico City Olimpiyat Stadı pistinde 200 metrede dünya rekorunu kıracağına and içen İtalyan Pietro Mennea, verdiği sözü önceki gece tuttu ve finalde 19.72 saniye gibi inanılmaz bir derece ile 11 yıldan beri Amerika'lı Tommie Smith'in elinde bulunan 19.83 saniyelik dünya rekorunu kırdı.

Mennea önümüzdeki cumartesi de, aynı pistte 9.95 saniye ile Amerikalı Jim Hines'in elinde bulunan 100 metre Dünya Rekorunu kırmaya çalışacaktır.

27 yaşında olan ve ülkesinde Beden Eğitimi öğretmenliği yapan Mennea, başkent Mexico City'nin deniz seviyesinden bir hayli yüksel olmasının, özellikle sürat koşularında sprinterlere yardım ettiğini ve rekor kırılmasını kolaylaştırdığını söylemiştir.

Gerçekten 100 ve 200 metre Dünya Rekorları, 1968 yılında Meksika'da yapılan olimpiyat oyunlarında aynı pistte tesis edilmiştir.

ERKUŞ: «GÖREVDEN ALINMAM KONUSUNDA TAKDİR BAKANINDIR»

İstanbul, (Politika) — Beden Terbiyesi İstanbul Bölge Müdürü Metin Erkuş, görevden alınmasının kesinleştiği yolundaki haberler üzerine gazetemizin sorularını yanıtladı.

Beden Terbiyesi İstanbul Bölge Müdürü Metin Erkuş konuyla ilgili olarak şunları söyledi: «Görevden alınmam konusunda takdir sayın bakanındır. Bu konuda söyliyeceğim bir şey yok. Yanlız haberde yer alan Akdeniz Oyunlarında yönetici olarak bulunan Erkuş Bakanın isteğiyle kafileden son anda çıkarıldı» sözcüğü yanlıştır.

Akdeniz Oyunları kafilesinden çıkartılmam için ben ısrar ettim.»

Tenis topu kozmetik eşya sınıfına alındı

Ankara, (THA) — Tenis topu, ruj, parfüm, oje, pudra, göz farı, gibi bayanların kullandığı kozmetik eşya sınıfına alındı ve dışalımı yasaklandı.

Döviz darboğazı nedeniyle Ticaret Bakanlığı yetkililerince yapılan kota düzenlemesinde tenis topunun kozmetik eşya sınıfına alınması uygun görülerek, Gençlik ve Spor Bakanlığı'da görüşe katılınca tenis topu dışalım listesinden çıkartıldı.

Tenis topunun kotadan çıkartılması nedeniyle bundan böyle hiç bir Türkiye şampiyonası yapılmayacak. Bu arada Türkiyeli tenisçilerin uluslararası yarışmalara katılması da tehlikeye girdi.

Öteyandan, Ankara'da yapılan Balkan Tenis Şampiyonası Yunanistan'dan ileride vermek şartı ile alınan ödünç toplarla yapılmıştı.

Şimşek: «Veli Ballı akademiye alınamaz»

19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi Başkanı Yakup Şimşek «Maratoncu Veli Ballı'nın Spor Akademisine alınması mümkün değildir» dedi.

Şimşek, bu konuda katı olmadığını ancak, Akademilerarası Kurulca alınmış bir kararı çiğneyemeyeceğini belirtmiştir.

Türk-İş'in

(Baştarafı 1. Sayfada)

KİT'lerdeki konumu da tartışıldı. Bu görüşmeler sırasında Türk - İş'in hükümete getirdiği öneri karşısında Başbakan Bülent Ecevit'in olumlu tavır aldığı, ancak başta Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal olmak üzere bazı bakanların karşı çıktığı öğrenildi.

Hükümetin Türk - İş'e yaptığı «KİT'lerde yönetime katılma» önerisi bugün Türk - İş yöneticilerince karara bağlanacak. İsteklerini 4 ana maddede toplayan Türk - İş ilgilileri, vardıkları görüşü Cumartesi günü hükümete iletecekler.

Demirel

(Baştarafı 1. Sayfada)

jandarma tarafından gözaltına alındı.

Öte yandan, Demirel ve beraberindeki heyete gece Başhöyük'te verilen yemekte keçi eti kullanılması sonucunda Demirel dahil tüm kafile üyeleri ishal oldular. Bu arada kafilede bulunan İhsan Sabri Çağlayangil'in gece Konya'da kaldığı Selçuk Oteli'nde bir kalp sıkışıklığı geçirdiği öğrenildi.

YİTİK

İİTİA Maliye Muhasebe Y.O.'ndan aldığım İETT karnımı yitirdim, geçersizdir.

İBRAHİM ÖZYURT
Po: 2230 — İST.

YİTİK

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi öğrenci kimliğimi yitirdim, geçersizdir.

TAHİR CEYLAN
Po: 2243 (İST.)

ABD ve OECD «Etkin Hükümet»

(Baştarafı 1. Sayfada)

Türkiye'de, Anayasa ve Plan değişiklikleri ile etkin «bir iktidar için yeni hukuk sistemlerinin tartışma gündemine sokulduğu bir sırada yabancı kuruluşlarca düzenlenen toplantılara katılanların kimlikleri dikkat çekici bulunuyor.

Tarabya'daki toplantıya şu kişiler katıldı.

Prof. Bernard Lewis, Prof. Dankyart Rostow, Prof. Frank Tachau, Dr. Alfred Kuhn (OECD Türkiye Konsorsiyomu Genel Sekreteri), Prof. Charles Wolf, Paul Henze, Kennetth Hunt, Dr. Lother Ruehl, Büyükelçi Muharrem Nuri Birgi, Büyükelçi Seyfi Taşhan, Emekli Amiral Sezai Orkurt, Emekli General İhsan Gürkan, Prof. Aydın Yalçın, Prof. Nusret Ekin, Prof. Osman Okyar, Prof. Gülten Kazgan, Prof. Erol Manisalı.

Boğaziçi Üniversitesi'nde OECD'nin finanse ettiği «Devlet yönetiminde etkinlik» konulu toplantıya ise şu kişiler tebliğ sunuyorlar:

Ravi Kapil (Hint asıllı ve uzun yıllar Türkiye'de OECD temsilcisi olarak bulunmuş).

Yehezcel Broz (İsrail asıllı ve uzun yıllar Türkiye'de Birleşmiş Milletler Temsilcisi olarak bulunmuş).

Richard I. Hofferbert.

Prof. Frank Taca.

Boğaziçi Üniversitesi'ndeki toplantıda öğretim üyesi Üstün Ergüder'in kamu yönetiminde etkinlik konulu doktora tezinin de tartışıldığı öğrenildi. Ergüder'in doktora tezinde uzmanlardan ve «menecer»lerden kamu yönetiminde daha etkili ve yaygın biçimde yararlanılmasını önerdiği bildiriliyor. Bu konuda doktora tezinde, Amerikadaki uygulamaların da örnek olarak gösterildiği bildiriliyor.

PROF. TACHAU

Gerek Tarabya'daki, gerekse Boğaziçi Üniversitesi'ndeki toplantıya katılan Prof. Frank Tachau'nun, bir süreden beri Türkiye'de bulunduğu ve Ankara'da bürokrasi İstanbul'da ise iş çevreleriyle görüşmeler yaptığı bildiriliyor. Şikago'daki İllinois Üniversitesi'nde görevli bulunan Prof. Tachau, Türkçe biliyor.

Prof. Tachau'nun, cuma günü Türkiye'den ayrılacağı, ancak çalışmalarını sürdürmek için yerine bir arkadaşının Türkiye'ye geleceği bildiriliyor. Prof. Tachau'nun çalışmalarında Türkiye'nin siyasal ve ekonomik durumunun yanısıra, 14 Ekim seçim sonuçlarına ilişkin tahminler de yapılıyor.

AP'NİN ÖNERİSİ

ANKA'nın haberine göre AP Grup Başkanvekili Turgut Toker, TBMM'deki parti gruplarına işbirliği çağrısı yaparak, «partilerarası komisyon kurulmasını ve Anayasa değişikliği için çalışma yapılmasını» istedi. Toker, «AP olarak biz, böyle bir çalışmaya katılmayı peşinen kabul ediyoruz» dedi.

AP Grup Başkanvekili Toker, yaptığı açıklamada «Millet Meclisinin verimli çalışabilmesi için partilerarası uzlaşmayı devamlı kılacak bir müesseseye ihtiyaç vardır» dedi. «Meclisin çalışma düzeninin verimli şekilde sağlanabilmesi için içtüzük ve Anayasada gerekli değişiklik yapılmalıdır» diyen Toker şunları söyledi.

«Bu değişikliklerin yapılabilmesi, herşeyden önce Meclis'lerde temsil imkânına sahip siyasi partilerin katkıda bulunabileceği bir beraber çalışma ve uzlaşma ortamı yaratılmasına bağlıdır. Geçtiğimiz dönemde, seçim yasasının çıkarılması sırasında anlayış içerisinde çalışmanın örneği verilmiştir.»

TAYLAN DEĞİŞİKLİĞE KARŞI ÇIKIYOR

Anayasa Mahkemesi eski Başkanı Sivas CHP Senatörü Muhittin Taylan, «Anayasa değişikliği» tartışmalarıyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, «bunalımların çözüm yolu Anayasa ya da siyasal yöntem değişikliği değildir» dedi.

Çözüm yolu olarak kısa vadede demokratik kuralların işletilmesini öneren Muhittin Taylan, «Meclislerin çalışmalarını kolaylaştırmak ve kısa süreli seçimleri yeni bir düzene bağlamak için yapılacak Anayasa değişikliğine hayır denemez» şeklinde konuştu. Taylan, Meclislerin «önemli konular dışında» toplanma yeter sayısını düşürmek amacıyla da bir Anayasa değişikliği yapılabileceğini bildirdi.

YİTİK

ADMMA-YO'dan aldığım şebekemi yitirdim, geçersizdir.

RIZA MALAN
Po: 2236 — ANK

YİTİK

Tren pasomu ve Pertevniyal Lisesi giriş kimliğimi yitirdim, geçersizdir.

FAHRETTİN ŞENER
Po: 2244 (İST.)

Senatör adayı Beria

(Baştarafı 1. Sayfada)

Kanımca, ulusal demokratik güçlerin seçimlere ayrı adaylarla girmesi sadece gericilik güçleri için sevindiricidir. Onların sevinçlerini kursaklarında bırakma olanağı ise vardır. Şimdi de vardır.

Seçimlere ayrı ayrı katılmamız, biz adayların ve onları destekleyen tüm güç ve örgütlerin seçim kampanyası sonrasında eylem birliği yapmasına engel değil. Değil, çünkü devrimciler seçimlere salt oy almak, güçlerini alınan oy sayısıyla kanıtlamak için girmezler.

Bu nedenle tüm ilerici adayları, seçim kampanyası boyunca ortaklaşa yığın eylemleri örgütlemeye, burjuvazinin, gericilik güçlerinin karşısına miting alanlarında, emekçi semtlerinde tek bir yumruk gibi çıkmaya çağırıyorum.

İnancım o ki, seçimlere ayrı ayrı girmek, aramızdaki siyasal görüş ayrılıklarının [illegible] ligi yapmamıza engel olmadığını gösterelim, kanıtlayalım.

Bu amaçla ilerici, yurtsever, demokrat, sosyalist, komünist adaylar biraraya gelelim. Ulusal demokratik güçlerin cephe ve eylem birliğine somut katkıda bulunalım.

Gün görev günüdür. Gün kısır çekişmeleri bir yana bırakıp güçlerimizi mümkün olan en üst sınırda birleştirme günüdür.

Çağrımızın tüm ilerici, yurtsever, sosyalist adaylarca benimseneceği ve eylem birliğimizin gerçekleşeceği inanç ve dileğiyle...»

TKP Genel Sekreteri Can'ın ölümü nedeniyle TİP'e mesaj gönderdi

İSTA, (Dinleme Servisi) — Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri İ. Bilen, TİP Genel Yönetim Kurulu'na gönderdiği bir mesajda, Adana'da faşistler tarafından vurulan TİP kurucularından Ceyhun Can'ın ölümünden duyulan üzüntüyü bildirdi. Mesajda, Ceyhun Can'ın tüm ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğine inanan bir devrimci olduğu kaydediliyor ve TİP üyelerine, ailesine başsağlığı dileğinde bulunuluyor.

YİTİK

Nüfus cüzdanımı yitirdim, geçersizdir.

SEMİH YALÇIN
Po: 2237 — ANK

YİTİK

6.12.1979 tarihinden beri aldığım 2 nüfus cüzdanımı da yitirdim, geçersizdir.

HİDAYET ÇATALKAYA
Po: 2238 — ANK

Adana'da siyasal cinayetler

(Baştarafı 1. Sayfada)

[illegible]

du. Cesedin daha sonra yapılan kimlik tespit çalışmasında 25-30 yaşlarında işçi Arif Kürekçi'ye ait olduğu saptandı.

URFA'DA

● Siverek Gazipaşa İlkokulu öğretmeni Selahattin Akıntürk dün saat 12.00 sıralarında okulun önünde otomobiline binerken kimliği belirsiz kişilerin açtığı ateş [illegible]

[illegible] ci ve Nevzat Bor ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı.

● Ankara'nın Siteler semtinde, kunduracılık yapan Nizamettin Korkmaz adlı bir kişi dün sabah kimliği belirlenemiyen 2 kişi tarafından tabanca ile öldürüldü.

● İskitler Kazıkçı Bostanları Doğan Demir Atölyesinde nöbet tutan Erol Küçükaktaş adındaki bir MHP yanlısının silahı ile oynarken aynı görüşteki arkadaşı İbrahim Berberoğlu'nu öldürdüğü anlaşıldı.

● Ankara Aktepe yöresinde 5 Eylül günü Ayhan Bitirim'i öldürmekten sanık olarak aranan Aktepe ÜGD Başkanı Ömer Yılmaz yakalandı.

CENGİZ AYHAN YAKALANDI

Geçen yıl Sarıyer otobüsünden silah zoruyla indirdiği üç öğrenciyi Oto Sanayi Mahallesinde bir tamirhaneye götürerek kurşuna dizmekten uzun süredir aranmakta olan MHP yanlısı Cengiz Ayhan önceki gece Mersin'de bir operasyon sonucu yakalandı.

Cengiz Ayhan Mersin'e 12 km. mesafedeki Mezitli Kasabasında bir evde bazı arkadaşları ile birlikte otururmakta iken uzun süredir iz süren özel görevli bir polis timi tarafından yakalandı.

Yakalanan Cengiz Ayhan'ın Türkiye Emekçi Partisi Genel Başkanı Mihri Belli'yi silahla yaralama eylemi yanında Tarsus ve Mersin'de de çeşitli saldırı ve cinayet olaylarını yönettiği belirtiliyor.

Mersin'in Mezit kasabasında ele geçirilen Cengiz Ayhan'ın bu kentte biri adam öldürme 10 eylemi gerçekleştirdiği Vali Naim Cömertoğlu tarafından açıklandı.

TÖBANK yardım sandığının parasıyla

(Baştarafı 1. Sayfada)

[illegible]

dır. Diğer taraftan Emekli Sandığınca satılan hisse senetlerinin Vadeli, Munzam Sandıktan alınan ve 10 yılda 10 eşit taksitten ödenecek borçla kapatıldığından ve hisse senetlerinin temettü borç taksitlerini karşılamakta olduğundan netice de yine bedelsiz olarak sahip olma durumu mevcuttur».

Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne isafeten Ankara Bölge Müdürlüğü tarafından Ankara Asliye Hukuk Hakimliği ne de başvuruldu. Bunun üzerine TÖBANK'ın her iki yardım sandığının yöneticileri hakkında, banka yöneticilerine haksız çıkar sağlamak nedeniyle dava açıldı. Sandık yöneticileri Türk Ceza Kanununun 508 ve 510. maddelerinden yargılanmaya başladılar.

MİMAROĞLU'NA SİYAH ÇELENK VERİLDİ

Öteyandan TÖBANK İdare Meclisi Başkanı ve SBF Öğretim Üyesi Sait Kemal Mimaroğlu'nun SBF'deki odasının önüne öğrenciler tarafından siyah çelenk kondu.

Öğrenciler TÖBANK'da yapılan işten atmaları ve sendika seçme özgürlüğüne karşı yapılan baskıları protesto etmek için bu eylemi yaptıklarını belirterek, SBF'de böyle yapıya sahip bir öğretim üyesinin bulunamayacağını vurguladılar.

İLAN

Dörtyol Belediye Başkanlığından

Park içi 1. ci kısım Gazino inşaatı 2490 sayılı Kanun hükümlerine göre kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur. İşin keşif bedeli 1.102.924.28 lira olup, geçici teminatı 33.090 liradır. İhaleye iştirak etmek isteyenlerin en geç 1.10.1979 Pazartesi günü (B) gurubu müteahhitlik karnesi ve eksiltme şartnamesinde belirtilen belgelerle birlikte Belediye Başkanlığına müracaat ederek ihaleye yeterlik belgesi alınması gerekmektedir.

Taliplilerin engeç 4.10.1979 Perşembe günü saat 14.00 e kadar İhale Komisyonu Başkanlığına yeterlik belgesi ile birlikte teklif mektuplarını vermeleri şarttır. Şartnameler ve diğer belgeler mesai saatları dahilinde Fen İşlerinde görülebilir. Postadaki gecikmeler kabul edilmez.

İlân olunur.

(Basın: 20965) — 2213

Türkiye Süt Endüstrisi Kurumu İstanbul Süt ve Mamülleri Sanayii Müessesesi Müdürlüğünden

Fabrika ve sosyal binanın 2780.41 M2'lik çatı tecritlerinin yenilenmesi işi kapalı zarf usulü ile yaptırılacaktır.

Proje ve Şartname Ticaret Şefliğinde görülerek en geç 20 Eylül 1979 günü saat 15.00'e kadar kapalı zarf içerisinde teklifler Ticaret Servisine verilerek, 30.000.— TL.'lik teminat Müessese veznesine yatırılacaktır.

Postada vaki gecikmeler kabul edilmez. Müessesemiz 2490 sayılı kanuna tabi değildir.

Londra Asfaltı Kuleli Mevkii
Bakırköy — İSTANBUL
Tel: 75 06 50-51

İSTANBUL SÜT VE MAMULLERİ SANAYİİ MÜESSESESİ MÜDÜRLÜĞÜ
(Basın: 20845) — 2211

T. C. KÖY İŞLERİ VE KOOPERATİFLER BAKANLIĞI TOPRAKSU Genel Müdürlüğü TOPRAKSU 1. Bölge Müdürlüğü Muğla Başmühendisliği

Sıra	Projenin Yeri ve Konusu	Keşif Bedeli	Geçici Teminatı	İhalenin Tarihi	İhalenin Saati
1	Muğla - Köyceğiz - Ortaca Drenaj kanalları bakım-onarım işi	1.318.767,—	39.563,—	2.10.1979	10,00
2	Muğla - Merkez - Yeşilyurt sulama bakım-onarım inşaatı	304.845,—	9.145,—	2.10.1979	15,00

Yukarıda detayı yazılı projeler 2490 sayılı yasanın 31. Maddesi uyarınca kapalı zarf usulüyle Muğla TOPRAKSU Başmühendisliği binasında hizalarında yazılı gün ve saatte eksiltmeye çıkarılmış bulunmaktadır. Bu işlere ait eksiltme dosyaları aynı yerde görülebilir. İsteklilerin belge müracaat son tarihi olan 28.9.1979 günü saat 17.00'ye kadar Muğla TOPRAKSU Başmühendisliğine müracaatla verecekleri:

1 — İşin enaz keşif bedeli kadar 1. sıradaki iş için (C) grubu müteahhitlik karnelerini, 2. sıradaki iş için ise iş bitirme belgesini,

2 — 1. Sıradaki iş için yapı araçları bildirisi olarak miktarı ve çeşidi eksiltme dosyasında belirtilen yardımcı inşaat makinalarına ait noter tasdikli kira mukavelesi,

3 — Bankalardan alınmış banka kredisi mektuplarının ekli olduğu mali durum bildirisi,

4 — Müteahhidin, 1. sıradaki işde çalıştıracağı teknik personele ait teknik personel bildirisi,

5 — Dilekçenin veriliş tarihinde müteahhidin elinde bulunan işleri açıklıyan taahhüt bildirisi,

6 — İsteklilerin işyerini görüp tetkik ettiklerine dair işin ait olduğu kontrolluktan alınmış tasdikli belge,

7 — Kanuni ikametgâh belgelerini ekliyerek her iki iş için İhaleye İştirak Belgesi almaları lâzımdır.

1. Sıradaki iş için 2, 3, 4, ve 5 No. dayazılı belgelerin müteahhit tarafından bizat imzalanması şarttır.

Eksiltmeye gireceklerin ihaleye iştirak belgeleriyle birlikte usulüne uygun olarak alınmış geçici teminat makbuz ya da banka mektubunu, aslı veya noterden tasdikli 1979 yılı Ticaret ya da Sanayi Odası belgesini, usulüne uygun olarak 2490 sayılı kanun gereğince hazırlıyacakları teklif mektuplarını en geç ihale saatinden bir saat önce Komisyon Başkanlığına vermeleri gereklidir. Postadaki gecikmeler dıkkate alınmaz. Duyurulur.

(Basın: 20942) — 2227

İLAN

Sendikamız,

1 — İstanbul, Tuzla İstasyon Arkası, Altaş Fab. Yanında kurulu Proftaş Profil Sanayi ve Ticaret A.Ş.,

2 — İstanbul, Şişli Rum Kilisesi Arka Sok. No. 1 de kurulu Güneş Plastik Sanayi ve Ticaret A.Ş.,

3 — İstanbul, Bakırköy, Kartaltepe, Akşit Cad. No. 15 adresinde kurulu Derby Plastik Fabrikası A.Ş.,

4 — İstanbul, Bakırköy, Osmaniye Taşocağı Yolu No. 18 da kurulu Derby Lastik Fabrikası A.Ş., ve bu işyerinin mütemmimi mahiyetinde olan Bakırköy, Koşu Yolu Kurt Çimento Sokak No. 1 (Bakırköy İtfaiyesi yanı)nda kurulu işyeri İşverenleri ile 275 sayılı kanun hükümleri içinde Toplu İş Sözleşmesi yapacaktır.

Keyfiyet kanun hükümleri içinde ilgililere duyurulur.

Türkiye Lastik, Kauçuk ve Plastik Sanayii İşçileri Sendikası
LASTİK-İŞ
(Basın: 6570) — 2243

Döviz Temini Ofisimizce Yapılmak Üzere 9 Kalem Kimyasal Madde İthal Edilecektir

Ofisimizce kurulmakta olan Afyon Alkoloidleri Fabrikası ihtiyacı için 9 Kalem Kimyasal maddelerle ilgili şartnameler Ankarada Genel Md.lük Malzeme Satınalma ve İkmal ile İzmirde Bölge ve İstanbulda Malzeme Şube Md.lüklerimizden temin edilebilir. En geç 1.10.1979 günü Türkiye Saatiyle Saat 12.00'ye kadar Ankarada Genel Md.lük Haberleşme Md.ne verilecek olan teklifler aynı gün Saat 14.00 de açılacaktır.

Ofisimiz 2490 Sayılı Kanuna tabi değildir.

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ
GENEL MÜDÜRLÜK
(Basın: 20610) — 2152

Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Başkanlığından

1979-1980 öğretim yılı Üniversitelerarası Seçme Sınavı sonuçlarına göre Akademimize bağlı Fakülte ve Yüksek Okullara kesin kayıt hakkı kazanan ADAY ÖĞRENCİLERE DUYURU:

I — 1979-1980 öğretim yılı Üniversitelerarası Seçme sınavı sonuçlarına göre Akademimize bağlı Fakülte ve Yüksek Okullara kesin kayıt hakkı kazanan aday öğrencilerin kesin kayıtları aşağıda karşılarında gösterilen tarihlerde yapılacaktır.

	Tarihi
Ekonomi Fakültesi	11. Eylül — 23. Eylül. 1979
İşletme Fakültesi	11. Eylül — 23. Eylül. 1979
Yönetim Bilimleri Fakültesi	11. Eylül — 23. Eylül. 1979
Eczacılık Yüksek Okulu	13. Eylül — 24. Eylül. 1979
Dişhekimliği Yüksek Okulu	17. Eylül — 1. Ekim. 1979
Bankacılık ve Sigortacılık Yüksek Okulu	17. Eylül — 26. Ekim. 1979
Mali Bilimler ve Muhasebe Yüksek Okulu	10. Eylül — 21. Eylül. 1979
Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yük. Okulu	1. Ekim — 26. Ekim. 1979
Muğla İşletmecilik Yüksek Okulu	10. Eylül — 21. Eylül. 1979
Bolu Sevk ve İdarecilik Yüksek Okulu	15. Ekim — 19. Ekim. 1979

II — Fakültelere kayıtlar, Akademi Merkez Binasında, Yüksek Okul kayıtları ilgili Yüksek Okul binalarında yapılacaktır.

III — KAYIT İÇİN GEREKLİ BELGELER:

1 — Lise diploması aslı
2 — Nüfus Hüviyet Cüzdanı örneği (Noterden onaylı)
3 — 1960 veya daha aşağı doğumlu olanların bağlı bulundukları Askerlik Şubesi Başkanlığından öğrenci olarak kaydında askerliği bakımından bir sakınca olmadığına dair tecil belgesi.
(Okunaklı ve Mühürlü)
4 — Sağlık raporu ve Aşı kağıdı (Hükümet tabipliğinden)
5 — Sabıkası olmadığına dair yeni tarihli belge (Cumhuriyet Savcılığından)
6 — Ü.S.S. Puan Kartı
7 — Ü.S.S. Kimlik Kartı
8 — 12 adet fotoğraf (ön cepheden çekilmiş, sakalsız 4,5x6 ebadında)
9 — İkametgah belgesi
10 — Öğrencinin kayıt bürosunca verilecek formu kendi elyazısıyla doldurması ve mevzuata göre kayıt, devam, mediko-sosyal harçlarını yatırması zorunludur..

(Basın: 20999) — 2241

Prof. Ünsal

(Baştarafı 1. Sayfada)

Tıp Fakültesi Dekan Vekili Prof. Fikret Ünsal'ın cenazesi dün İstanbul'a getirildikten sonra törenle toprağa verildi.

Prof. Dr. Fikret Ünsal için ilk tören Kasımpaşa Askeri Deniz Hastanesinde yapıldı. Buradaki törene Ünsal'ın yakınları, çalışma arkadaşları, Kuzey Deniz Saha Komutanı Tümamiral Zahir Atakan Deniz Hastanesi doktorları, Adana Üniversitesi Rektörü Lütfullah Aksungur, Bursa Tıp Fakültesi Dekanı Nihat Balkır ve Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi Başkanı Dr. Erdal Atabek ve yöneticileri katıldı.

Yapılan konuşmalarda Prof. Dr. Fikret Ünsal'ın yaşamı anlatıldı. Konuşmacılar, bilim adamlarına uzanan ve ard arda gelen cinayetleri kınadılar.

Deniz Hastanesindeki törenden sonra Prof. Ünsal'ın cenazesi subay ve erlerin omuzlarında askeri ambulansa konularak Fatih Camisine getirildi. Cenaze namazının kılınmasından sonra Fatih Camisinden alınan cenazeye çok sayıda bilim adamı, Askeri komutanlar, çeşitli fakültelerin dekanları ve siyasi partilerin temsilcileri katıldılar.

Cenaze törenine çok sayıda kişi ve kuruluş, ordu komutanları ve demokratik örgütler çelenk gönderdiler.

Prof. Ünsal'ın cenazesi Fatih Camisinden alındıktan sonra Edirnekapı Şehitliği'ne götürülerek toprağa verildi.

Çukurova'da

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Tekstil işçisi işkolumuzdaki yetkiyi DİSK Tekstil'e getirecek ve sarı sendikacılık yıkılacaktır.

İşçi sınıfımızın ayrılmaz bir parçası olan Tekstil işçileri işçi sınıfının birliğini sağlanmasında üzerine düşen görevi eksiksiz yerine getirecek ve faşizm'e geçit vermeyecektir.»

DUYURU

Hafik Aşağı Asarcık Köyü Derneği'nin bundan önceki yönetim kurulunun almış olduğu kararla derneğin adresinin Çamlıca Ünalan Mh. Tepeüstü Sk. No: 8'e alınması için müracaat edilmişti.

Bu değişiklik 12.8.1979 günü yapılan genel kurulda red dedilerek eski adresi Kaptanpaşa Mah. Akarsu Sk. No: 35'de kalması oybirliği ile kararlaştırılmıştır. Duyurulur.

Yönetim Kurulu
Po: 2235 — İST.

KONGRE İLANI

Kooperatifimizin kuruluş kongresi 7 Ekim 1979 günü saat 11.00'de Fatih Sk. No. 40 Avcılar (Kooperatif satış yeri) da yapılacaktır. Duyurulur.

AVCILAR HALK TÜKETİM KOOPERATİFİ (HALK-KOOP)

GÜNDEM:

1 — Açılış ve kongre divanının seçimi, 2 — Kuruluş çalışmaları raporu ve masrafların kabulü, 3 — Yönetim ve denetleme kurulunun asil ve yedek üyelerinin seçimi, 4 — Kararların alınması, 5 — Dilek ve öneriler, 6 — Kapanış.

Po: 2245 (İST.)

TÖBANK'ta

(Baştarafı 1. Sayfada)

narak, tüm parasal işlemlerin durduğu öğrenildi. Durumu resimlerle saptamak isteyen Politika muhabiri, TÖBANK Şişli Şubesi Müdürü'nün yakını olduğu söylenen ve adı Erhan Halim Oruz olan kişinin saldırısına uğradı. Muhabirimize tekme ve yumrukla saldıran kişi, makinasında bulunan filmi almak istedi, ancak başaramadı.

Ayrıca işçilerin muayene ve tedavi olmaya gittiği Amiral Bristol Hastânesinde de olaylar devam etti. Amiral Bristol Hastanesinin Başhekim Yardımcısı olan Warren Winkler adlı doktor da gazetecilere saldırdı. Amerikalı doktor Politika ve Hürriyet muhabirlerini uzun süre kovaladı. Warren Winkler'in tartaklamak istediği gazeteciler, kaçarak kurtuldu.

Yedikleri öğle yemeğinden zehirlenerek hastaneye kaldırılan TÖBANK üyesi 250 işçiden birçoğu yapılan muayeneleri sonucu taburcu edildi. Halen hastanede yatmakta olan birkaç işçinin ise çok önemli bir rahatsızlıkları olmadığı bildiriliyor.

ZEHİRLENENLER KARAKOLA GÖTÜRÜLDÜ

Öte yandan, Bristol Hastanesi'nden taburcu edilen TÖBANK emekçilerinin Şişli ve Alemdar Karakolu'na götürülerek ifadelerinin alındığı görüldü. Alemdar Karakolu yetkilileri 4 TÖBANK emekçisinin Emniyete gözlatına alındığını beriye gözaltına alındığı belirtiler ve «gelecek bir ekip bunları alacak ya Akbıyık Karakolu'na ya da merkeze götürecek» dediler.

YİTİK

Atatürk Eğitim Enstitüsü kimlik kartımı ve İETT katımı yitirdim, geçersizdir.

SEBAHATTİN LAPÇIN
Po: 2234 — İST

Politika
SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

● Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... ... KEMAL TÜRKLER
● Yazıişleri Müdürü Fevzi MENGÜLLÜOĞLU
● İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290
● Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 486 - 42 879
● İzmir: Cumhuriyet Bul. Aslan Kapanı İş H. K.: 5 No: 510 Konak Telefon: 13 69 61
● Dizgi ... ... Politika Tipo Tesisleri
● Baskı ... ...Cumhuriyet Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.Ş.
● Dağıtımı ... ... Hürriyet Holding A.Ş.
● İLAN KOŞULLARI: 2-3-7. sayfalar (sütun / cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun / cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun / cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
● ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 Dolar.

Sıkıyönetim Mahkemesi, bir 12 Mart yasasını Anayasaya aykırı buldu

Adana, (ANKA) — Adana - Kahramanmaraş - Gaziantep ve Urfa illeri Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde, 12 Mart döneminde ceza yargılama usulü yasasına 1695 sayılı yasa ile eklenen ek 2'nci maddenin Anayasaya aykırılığına ilişkin olarak Av. Emin Değer tarafından yapılan «Anayasaya aykırılık» itirazı ciddi görülerek hükmün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verildi.

12 Mart döneminde kabul edilen bu ek madde «suçsuzluğun kanıtlanması» ile ilgiliydi. Av. Emin Değer itirazında «suçsuzluğun değil, suçun kanıtlanması» gerektiğini belirtti.

Üniversite ve Y. Okullarda kayıt tarihleri belli oldu

Ankara (A.A.) — Üniversitelerarası Seçme Sınav sonuçlarına göre, bazı Yüksek Öğretim Kurumlarında başlatılan ön ve kesin kayıt işlemleri sürdürülüyor. Bazı Yüksek Öğretim Kurumlarında ise, kayıt işlemleri önümüzdeki günlerde başlayacak.

Yüksek Öğretim Kurumlarında kayıt işlemleri sırasında adaylardan, Üniversitelerarası Seçme Sınavı kimlik kartı ile puan kartı, Lise diplomasının aslı, ya da öğrenim belgesi, noterden onaylı nüfus kağıdı örneği, ikametgah belgesi, aşı kağıdı ya da sağlık raporu, 1960 doğumludan büyük olanlardan askerlikle ilişkileri bulunmadığını gösteren belge ve yeterli sayıda fotoğraf isteniyor.

● Ankara Üniversitesi

Üniversitelerarası Seçme Sınavı sonunda yapılan merkezi yerleştirme işlemiyle, Ankara Üniversitesi'ne bağlı çeşitli fakülte ve yüksek okullara girmeye hak kazananların kesin kayıtları, 19 Eylül Çarşamba günü başlayacak. Ankara Üniversitesinde kayıt işlemleri 5 Ekim Cuma akşamına kadar sürecek.

● ODTÜ

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde kesin kayıt işlemleri 1-26 Ekim tarihleri arasında yapılacak.

ODTÜ'ye bağlı Gaziantep Mühendislik Fakültesinde kesin kayıt işlemleri, kontenjanların dolmaması üzerine bugüne kadar uzatıldı.

● Hacettepe

Hacettepe Üniversitesi'nin çeşitli Fakülte ve Yüksek okullarında kesin kayıt işlemleri 1-12 Ekim tarihleri arasında yürütülecek.

Hacettepe Üniversitesi'nde 1-2 Ekim tarihleri arasında Tıp, Diş Hekimliği Fakülteleri ile, Sağlık İdaresi, Hemşirelik ve Fizyoterapi - Rehabilitasyon Yüksek Okullarına, 3-5 Ekim arasında Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesine, 8-10 Ekim arasında Fen, Kimya ve Mühendislik Fakültelerine, 11 Ekim'de de Ev Ekonomisi, Sağlık Teknolojisi ve Meslek Teknolojisi Yüksek Okullarına kesin kayıt yaptırılabilecek.

Belirtilen tarihlerde Hacettepe Üniversitesine mazeretli olarak kayıt yaptıramayan öğrencilerin kayıt işlemleri de 12 Ekimde tamamlanacak.

● İstanbul Üniversitesi

İstanbul Üniversitesine bağlı Tıp Fakültesi dışındaki çeşitli Fakülte ve Yüksek Okullara girmeye hak kazanan öğrencilerin kayıt işlemleri, 17 Eylül Pazartesi günü başlayacak. Kayıt işlemleri, 15 Ekim Pazartesi günü sona erecek.

İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 10 Eylül Pazartesi günü başlayan kesin kayıtlar da, 25 Eylül Salı günü bitecek.

● Diyarbakır Üniversitesi

Diyarbakır Üniversite'sine bağlı Tıp ve Diş Hekimliği Fakültelerinde kesin kayıtlar 17 Eylül'de, Fen Fakültesinde 20 Eylül'de başlayacak. Diyarbakır Üniversitesi'nde kesin kayıtlar 5 Ekim Cuma akşamına kadar sürecek.

● Ankara DMMA

Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi ile Akademiye bağlı yüksek okul'da, kesin kayıt işlemleri dün başladı. ADMMA'da kesin kayıtlar, 21 Eylül Cuma akşamı tamamlanacak.

● Ankara İTİA

Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine bağlı Fakültelerde 11 Eylül'de başlayan kesin kayıtlar 24 Eylül'de bitecek.

AİTİA'ya bağlı Yüksek Okullarda ise kesin kayıtlar şu tarihler arasında tamamlanacak.

Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu: 1-30 Ekim

Mali Bilimler ve Muhasebe Yüksek Okulu: 10-21 Eylül

Bankacılık ve Sigortacılık Yüksek Okulu: 17 Eylül - 17 Ekim

Eczacılık Yüksek Okulu: 13-24 Eylül.

● Ege Üniversitesi

Ege Üniversite'ne bağlı çeşitli Fakülte ve Yüksek Okullara girmeye hak kazanan öğrencilerin 10 Eylül'de başlayan kesin kayıtları 28 Eylül'de sona erecek.

Ege Üniversitesi'ne bağlı Tıp ve Hukuk Fakülteleri ile Sosyal Bilimler Fakültesinin Arkeoloji Bölümlerine, Merkezi Yerleştirme sistemiyle bir öğretim kurumu'na giremeyenlerden ön kayıtla öğrenci alınacak.

İzmir Tıp Fakültesine ön kayıt için 500 ve daha yukarı Fen puanı, Hukuk Fakültesi için 450 ve daha yukarı toplam puan, Arkeoloji Bölümü için 500 ya da daha yukarı Yabancı Dil puanı gerekiyor.

Ege Üniversitesi'ne bağlı şu Fakülte ve Yüksek Okullara da yetenek sınavı ile öğrenci alınacak:

Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu: 390 ve daha yukarı toplam puan, Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema TV Bölümü: 450 ve daha yukarı toplam puan, Müzik Bölümü: 450 ve daha yukarı toplam puan, Tiyatro Bölümü: 450 ve daha yukarı toplam puan, Tekstil, Tasarımı Bölümü: 450 ve daha yukarı toplam puan.

Bu Fakülte ve Yüksek Okullarda ön kayıtlar 28 Eylül'de bitecek.

● Fırat Üniversitesi

Elazığ Fırat Üniversitesi'nde kesin kayıtlar 17 Eylül Pazartesi günü başlayacak ve 28 Eylül Cuma akşamı sona erecek.

● İstanbul DMMA

İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi ile Akademiye bağlı dört Fakülteye girmeye hak kazanan adayların kesin kayıt işlemleri 24 Eylül 5 Ekim tarihleri arasında tamamlanacak.

● Konya DMMA - Eskişehir İTİA

Konya Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'nde kesin kayıtlar 3-26 Ekim tarihleri arasında yapılacak.

Eskişehir İTİA'da kesin kayıtlar 1 Ekim'de başlayacak, 6 Ekim'e kadar sürecek.

● Selçuk Üniversitesi

Konya Selçuk Üniversitesi'ne bağlı Fen ve Edebiyat Fakültelerinde 10 Eylül'de başlayan kesin kayıtlar 28 Eylül Cuma günü sona erecek.

● Eskişehir DMMA - Adana İTİA

Eskişehir DMMA, İTİA'da kayıtlar 17 Eylül'de başlayacak, 28 Eylül'de bitecek. Eskişehir DMMA'da, Liseyi güz döneminde bitiren öğrenciler için, 15-17 Ekim tarihleri arasında kayıt açılacaktır. Liseyi güz döneminde bitirenler, Adana İTİA'ya 1-27 Ekim arasında kayıt yaptırabilecek.

● İstanbul İTİA

İstanbul İTİA'ya girmeye hak kazanan adayların kesin kayıtları, 1-10 Ekim tarihleri arasında tamamlanacak.

Eskişehir İTİA'ya bağlı Afyon Mali Bilimler Fakültesi'ne Üniversitelerarası Seçme Sınavı sonunda bir Yüksek Öğretim Kurumuna giremeyen ve 400 ya da daha yukarı toplam puanı olanlardan ön kayıtla öğrenci alınacaktır. Afyon Mali Bilimler Fakültesinde ön kayıtlar, 17-18 Eylül tarihlerinde yapılacak.

● Sosyal Hizmetler Akademisi

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bağlı Sosyal Hizmetler Akademisine, 430 ya da daha yukarı toplam puanı olan adaylar, 6 Ekim akşamına kadar ön kayıt yaptırabilecekler. Sosyal Hizmetler Akademisinde kesin kayıtlar 7-13 Ekim tarihleri arasında yürütülecek.

● Gençlik ve Spor Akademileri

Ankara 19 Mayıs, İstanbul Anadoluhisarı ile Manisa Gençlik ve Spor Akademilerine girmek isteyen adaylar da, 21 Eylül akşamına kadar ön kayıt yaptırabilecekler. Gençlik ve Spor Akademilerine ön kayıt için erkek adaylardan 350 toplam, bayan adaylardan 340 toplam taban puanı isteniyor.

● Yüksek Öğretmen Okulları

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ankara ve İstanbul Yüksek Teknik Öğretmen, Ticaret Turizm Yüksek Öğretmen, Kız Teknik Yüksek Öğretmen, Erkek Sanat Yüksek Öğretmen ve Endüstriyel Sanatlar Yüksek Öğretmen Okullarına girmeye hak kazanan öğrencilerin kesin kayıtları da 1 Ekim'de başlayacaktır. Bu okullarda kesin kayıt işlemleri 15 Ekim'de tamamlanacak.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı İzmir Erkek Sahne Yüksek Öğretmen Okulunda kesin kayıtlar ise, 15 Eylül - 4 Ekim tarihleri arasında yapılacak.

● Yüksek İslam Enstitüleri

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Yüksek İslam Enstitülerine de İmam Hatip Lisesi mezunlarından ön kayıtla öğrenci alınacak. Yüksek İslam Enstitülerine, Üniversitelerarası seçme sınavında 340 toplam taban puanı olan öğrenciler, 24 Eylül Pazartesi günü mesai saati bitimine kadar ön kayıt yaptırabilecekler.

CEZAEVLERİNDE SALDIRI VE ÖLDÜRME OLAYLARI SÜRÜYOR

● Edirne Kapalı Cezaevi'nde siyasi tutuklulardan Burhan Yıldırım faşistlerin saldırısı sonucunda öldü
● Selimiye Askeri Cezaevi'nde ameliyat edildikten sonra hücreye konulan tutuklu kurtarılamadı
● Mamak Askeri Cezaevi'nde komandolarla ilericilerin koğuşları hâlâ ayrılmadı

Haber Merkezi — Mamak Askeri Cezaevinde komandolarla ilerici tutukluların koğuşlarının ayrılmaması nedeniyle olaylar sürerken, Edirne Kapalı Cezaevinde faşistler, Burhan Yıldırım, adındaki bir genci öldürdüler. İstanbul'da Selimiye Cezaevinde yaralı olarak ele geçirilen Cemalettin Yalçın adındaki genç, ameliyat edildikten hemen sonra hücreye kondu ve gerekli tedavi koşullarının sağlanmaması nedeniyle kurtarılamadı.

Edirne Kapalı Cezaevinde bir komandonun Burhan Yıldırım adlı genci öldürmesinden sonra, 5 faşistin ilericilerin kaldığı koğuşa gönderildiği bildiriliyor. Toptaşı Kapalı Cezaevi mahkumları adına bir açıklama yapan Recep Güler, Edirne Cezaevinde öldürülen arkadaşlarının acısı içindeyken, 5 militanın kendi koğuşlarına gönderilmesinin provokasyon ortamı yaratmak amacına yönelik olduğunu belirtti. 5 komandonun ilericilerin koğuşuna yollanılması olayından sorumlu kişinin Savcı İbrahim Sönmez olduğunu bildiren mahkum Recep Güler, «Amaç, ölen devrimci siyasi tutuklu Burhan Yıldırım'a karşı burada'da kanlı olayların çıkmasını sağlamaktır» dedi.

Toptaşı Kapalı Cezaevinde, Edirne'de öldürülen Burhan Yıldırım adlı gencin öldürülmesini ve provokasyon ortamı hazırlamaktan çekinmeyen ilgilileri protesto etmek amacıyla açlık grevi yapılıyor.

SELİMİYE CEZAEVİNDE TEDAVİ OLANAĞI SAĞLANMAYAN GENÇ ÖLDÜ

İstanbul'da Selimiye Askeri Tutukevinde 21 Temmuz 1979 günü yaralı olarak ele geçirilen Cemalettin Yalçın adlı gencin tedavi olanakları sağlanmadığı için öldüğü bildirildi. Tutuklular tarafından yapılan açıklamada Yalçın'ın ameliyat edildikten sonra Haydarpaşa Askeri Hastanesinde hücreye konduğu belirtilerek şöyle deniliyor:

«Arkadaşımız bir ay süreyle ailesinden kimseyle görüştürülmemiş ve girişilen tüm çabalar engellenmiş, gerekli tedavi koşulları sağlanmamıştır. Bunun sonucu arkadaşımız insanlık dışı koşullar altında ölüme terkedilmiştir. Nitekim ikinci bir ameliyat öncesinde de fazla miktarda narkoz verilmesi sonucu bitkin durumda olan arkadaşımız katledilmiştir. Hakim sınıflar bununla da yetinmeyerek aile fertlerini de gözaltına almış, işkence etmiş ve arama bahanesiyle evleri tahrip edilmiştir.»

«Bizler Selimiye Askeri Tutukevindeki devrimciler olarak, hakim sınıfların bu cinayetlerini ve Türkiye genelindeki faşist baskı ve zulmünü protesto ediyor ve bir günlük açlık grevine gidiyoruz.»

MAMAK'TA OLAYLAR BİTMİYOR

Mamak Askeri Cezaevinde ilericilerin faşistlerin koğuşlarının ayrılması istemlerine Sıkıyönetim kulaklarını tıkarken cezaevinde yeni bir olay çıkması üzerine tutukluların yakınlarıyla görüşmelerine izin verilmedi.

Sıkıyönetim Komutanlığının görüşmelerin sürdürüleceği şeklindeki açıklamasına karşın yine cezaevinde bir olay çıktığı ve yapılması gereken görüşmelerin bu yüzden iptal edildiği öğrenildi. Yakınlarıyla görüşmelerine izin verilmeyen mahkum aileleri Samsun yolunu bir süre trafiğe kapatarak gösteri yaptı.

TEK çalışanları yemek boykotu yaptı

İstanbul (Politika) — Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) 1. Bölge Müdürlüğünde çalışan 300 işçi ve memur, müdürlüğün sorunlarıyla ilgilenmemesini protesto amacıyla bir günlük yemek boykotu yaptılar.

Fındıkzade'deki TEK 1. Bölge Başmüdürlüğü binasının yemekhanesinde bir basın toplantısı düzenleyen TEK çalışanları, müdürlükte çalışan 300 işçi ve memurun sorunlarıyla başbaşa bırakıldıklarını, yetkililerin bu duruma sessiz kaldıklarını söylediler.

Yemek boykotuna katılan tüm işçi ve memurlar adına yapılan konuşmada, yazlık elbiselerin verilmediği, yan ödeme sorunlarının çözümlenmediği, yemeklerin kalitesiz çıktığı hatırlatılarak, tüm Müdürlük çalışanlarına günün koşullarına göre ev kirası yardımı yapılması, servis sorununun bir an önce çözümlenmesi istendi.

Konuşmacı, sorunlarına eğilinmediği takdirde çeşitli eylemlerle haklarına çözüm arayacaklarını, memurların ekonomik ve demokratik sorunlarının örgütlü bir şekilde koparılıp alınması için grevli toplusözleşmeli sendikal hak savaşımını sürdüreceklerini ifade etti.

Radyolardan seçmeler

TRT - 1

07.10 Sabahtan Sabaha
10.01 Arkası Yarın
13.00 Haberler
15.20 Sanatçıları Tanıyalım
17.02 Akşama Doğru
20.15 Köy Dağarcığı
21.17 Gülteden Besteye
22.35 Melodiden Melodiye,

TRT - 2

08.02 Gün Başlıyor
10.30 Uygarlık Uğruna
13.00 Haberler
14.30 Konser Saati
16.20 Arkası Yarın
20.30 Küçük Konser
23.00 Müzikte Çağlar

TRT 3

07.02 Güne Başlarken
10.00 Türk Yorumcuları Seçtiklerimiz
15.00 Günün Konseri
18.00 Stüdyo FM
20.00 Çağdaş Müzik
23.00 Cuma Konseri

Çeltik taban fiyatı 21 lira olarak saptandı

Ankara, (A.A.) — Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nca çeltik, mısır, Bakliyat ve benzeri toprak ürünlerinin 1979-1980 taban fiyatları yeniden düzenlendi. Üreticilerin 23 lira olmasını istedikleri çeltiğin taban fiyatı 21 lira olarak saptandı. Bu arada mısır, soya, yeşil mercimek ve nohutun taban fiyatları da yeniden düzenlendi.

Çeltik, mısır, soya, yeşil mercimek ve nohutun 1979-1980 döneminde işlem görecek yeni taban fiatları şöyle:

ÇELTİK:

Uzun Daneli (21.00), Orta daneli (19.00), Kısa daneli (18.00).

MISIR:

Melez Mısır (10.00), Sarı Mısır (9.00), Beyaz Mısır (8.00).

SOYA:

Sarı Soyalar (14.00), Siyah Soyalar (13.00).

YEŞİL MERCİMEK:

Sultani Yeşil Mercimek (18.00), Yeşil Mercimek (16.00).

NOHUT:

Kocabaş (İspanyol) nohut (25.00), Leblebilik nohut (23.00), Yuvarlak ve karışık nohut (21.00).

TRT TV Program-Haber-Eleştiri

TV'DE YABANCI SİNEMA

"FARELER KRALI"

● **OYNAYANLAR:** George Segal, Tom Courtenay, James Fox, Denholm Elliot, Patrick O'Neil, John Mills.
● **YÖNETMEN:** Bryan Forbes.
● **YAPIM YILI:** 1965.
● **SÜRESİ:** 134 Dakika.

Bu akşam ekranlarımızda izleyeceğimiz film, yapılış yılı ne olursa olsun bir savaş filmidir. Zaman zaman yaptığı önemli filmlerde sinema dünyasının ilgisini çekmiş olan Byran Forbes, gerçekçi bir tavırla savaş olgusuna eğilirken ve insanların savaş plakozu içindeki konumlarını deşerken, savaşın temelini, nedenini bir türlü yakalayamamıştır. Bunda filmin senaryosunun alındığı romanın da büyük ölçüde etkisi vardır. Amerikan toplumunda «Best Seller» diye adlandırılan bir dizi romanlardan yine bir sürü filmler oluşturulmuştur. Bu romanlar, çok satılan, insanları koşullandıran romanlardır. Bu tür romanlardan yapılan filmlerin de izleyiciye bir şey söylemeyeceği açıktır. Yönetmen Forbes de işte bu tür bir romandan oluşturmuştur senaryosunu. Ve böylece Forbes, başarılı olma şansını daha baştan yitirmiş. James Clavell'in romanını aynen beyaz perdeye yansıtmış. Bir de buna filmin uzunluğundan dolayı yer yer kırpılması eklenince ortaya pek de başarılı olamayan bir ürün çıkmış.

Filmin, konusu kısaca şöyle: Olay, 2. Dünya Savaşı'nda Japonlara ait bir esir kampında geçer. Kampta çeşitli ülkelerden esirler bulunmaktadır. Ancak kamptaki esirlerin arasında Amerikalı bir onbaşı, esirleri haraca bağlar, onlar üzerinde egemenlik kurar. Esirler, yaşama umutları olmamasına karşın «Kral Fare» adını taktıkları bu Amerikalı onbaşıya karşı gelirler.

Savaş, insanları insanlıktan uzaklaştıran çok kötü bir olgudur. Onun için savaşılmamalıdır. Genellikle kapitalist toplumların ilerici sayılabilecek yönetmenlerince yapılan savaş filmlerinde bu düşünce üretilir. Bir de, açıkça olmasa da savaşı, sanki insanların bir yazgısıymış gibi gösteren, savaşı körükleyen filmler vardır. Olaya bu açıdan yaklaşınca, birinci tür filmleri tercih etmek gerekiyor.

Neden bir Nazi'nin anıları?

Bir zamanlar TV'de yayınlanmış olan, Hitler'in yakın arkadaşı bir mimarın Hitler'le ilgili anıları dün akşam yine ekranlarımıza geldi. Genellikle 2. Dünya Savaşından sonra batıda «Hitler Faşizmi» üzerine bir dizi filmler yapıldı. Bu filmlerde işlenen düşünce, «Faşizm» olgusunu sapık bir diktatörün kişiliğine bağlamaktır. Bu filmlerde hiçbir zaman faşizmin temelindeki sosyo-ekonomik ve tarihsel nedenler açığa çıkarılmaz. Ve bu tür filmlerle sözde ona faşizm kınanırken, böylesi filmleri üreten ülkeler az gelişmiş ülkelere kan kusturutlar. Amaç, aslında faşizm olgusunu gözlerden uzak tutmaktır.

«Biz faşizmi iktidardan oy'la düşürdük» diyen bir hükümetin TV'sinde de ancak böyle, dün akşam izlediğimiz dizi cinsinden, faşizm olgusunun nedenini gözardı eden bir film ekrana gelebilirdi. Zaten ülkemizde kol gezen faşistler, hele hâlâ TRT yönetiminde varlıklarını sürdüren faşist eğilimli yöneticiler bu programa tepki göstermediklerine göre, bu dizinin de işlevi ve anlamı böylece ortaya çıkmış oluyor.

Bir de «Holocaust» adlı bir dizi var. Hitler dönemi faşizminin Yahudilere uyguladığı toplu kırımı sergileyen bir dizi. Gösterildiği ülkelerde faşistlerin büyük tepkileriyle karşılandı bu dizi. Bizim TRT'nin de bir zamanlar bu diziyi yayınlayacağını duymuştuk. Sonra Sıkıyönetim bu diziyi duyuru gerekçesiyle uygun olarak yasakladı. Gerekçede de bu dizinin kardeş kavgasını körüklediği belirtiliyordu. Yani bizler bu diziyi izlersek kardeşimiz (!) faşistlerle kavga edermişiz.

Burada güdülen amaç açıktır. Faşizmi ve onun MHP, ÜGD gibi örgütlerini meşrulaştırmak. Ve bu tür örgütlere karşı tüm ilerici güçlerin savaşımını engellemek. İşte dün akşam izlediğimiz dizi bu amaçla ekranlara getirilmiştir.

Biz yine de bütün iyiniyetimizle soruyoruz:

Neden Holocaust değil de bir Nazi'nin anıları?

TELEVİZYON PROGRAMI

19.00 HABERLER

19.05 Marco

Programın bugün yayınlanacak 52. ve son bölümünde, Marco annesinin iyileşmesini dörtgözle beklemektedir. Bu arada babasından mektup alır ve sonunda uzun bir yolculuktan sonra İtalya'da babası ve ağabeyisine kavuşur.

19.30 Dilimiz Türkçe

Programda, çeviri dili sorunları konulu söyleşiye konuk olarak Tahsin Saraçı ile Prof. Dr. Tahsin Yücel katılıyorlar. Programı Emin Özdemir sunuyor.

20.00 Yeni Besteler

İlgün Soysev'in hazırladığı programda, KENAN GÜNEL: Çiçek nedir bilmeden bozkırlara dalmışsan - AYLA BÜYÜKATAMAN: Gönüllerde yer edenler - SERAP MUTLU - EROL KÜÇÜKYALÇIN: Vatanım - İNCİ ÇAYIRLI: Zaman içinde - MUTLU TORUN - ARA GÜNDÜZ KUTBAY: Sazsolo - TÜLİN KORMAN: Git istersen uzaklara adlı parçalarıyla ekrana gelecekler.

20.30 HABERLER

21.15 Minik Konser

Programda, Cyril Scott'un Zenci Dansını Metin Öğüt (piyanoda) seslendiriyor.

21.20 Televizyonda Sinema

23.35 Pop Müzik

23.55 HABERLER